

Дії

¹ Перве оповідання написав я, Теофіле, про все, що Ісус робив і навчав, ² аж до дня, котрого возніс ся, заповідавши через Духа святаго апостолам, котрих вибрав; ³ перед котрими являв ся Він живий після муки своєї у многих ознаках; і бачили Його сорок днів, і глаголав про царство Боже; ⁴ і, зібравши їх, заповів їм, з Єрусалиму не виходити, а дожидатись обітування Отця, що про Него чуди від мене. ⁵ Бо Йоан хрестив водою: ви ж хрестити метесь Духом святим по немногих сіх днях. ⁶ Вони ж зійшовшись питали Його, кажучи: Господи, чи не під сей час поставиш Ти знов царство Ізраїльське? ⁷ Рече ж до них: Не вам єсть розуміти час і пору, що Отець положив у своїй власті. ⁸ А приймете силу, як зйде святий Дух на вас; і будете мені свідками в Єрусалимі й у всій Юдеї і Самарії, і до краю землі. ⁹ І, се промовивши, як дивились вони, знявсь угору, і хмара взяла Його від очей їх. ¹⁰ І, як вони пильно дивились на небо, як Він відходив, аж ось два мужі стали перед ними в білій одежі, ¹¹ котрі й сказали: Мужі Галилейські, чого стоїте, дивлячись на небо? Сей Ісус, узятий од вас на небо, так прийде, як виділи ви Його, сходячого на небо. ¹² Тоді вернулись вони в Єрусалим із гори, званої Оливною, що поблизу Єрусалиму на субітній день ходи. ¹³ І ввійшовши, зійшли на гірницю, де пробували Петр та Яков, та Йоан, та Андрей, Филип та Тома, Вартоломей й Матей, Яков Алхеїв та Симон Зилот, та Юда Яковів. ¹⁴ Усі вони пробували однодушне в молитві і благанню - з жінками та. Марисю, матіррю Ісусовою, і з братами

Його. ¹⁵ І ставши тими днями Петр посеред учеників, рече (було ж число імен укупі до ста двацяти): ¹⁶ Мужі брати! треба було справдитись писанню сьому, що прорік Дух сьвятий устами Давидовими про Юду, що став ся проводирем тих, котрі схопили Ісуса. ¹⁷ Полічено ж його до нас, і прийняв був долю служення сього. ¹⁸ Сей чоловік придбав поле за нагороду неправедну, і, впавши сторч, тріснув надвоє, і вийшло усе нутро його. ¹⁹ І відомо стало всім домуючим у Єрусалимі, так що прозвано поле тее власною говіркою їх Акельдама, чи то б сказати: поле крові. ²⁰ Написано ж в книзі Псалъм: Нехай оселя його спустіє, і нехай ніхто не домує в ній, а догляд її нехай прийме инший. ²¹ Треба ж, щоб з мужів, що сходились із нами по всяк час, як входив і виходив між нами Господь Ісус, ²² почавши від хрещення Йоанового до дня, як Його взято від нас, був один із сіх укупі з нами сьвідком воскресення Його. ²³ І поставили двох: Иосифа, званого Варсавою, котрого звали також Юстом, та Маттія. ²⁴ І молячись, казали: Ти, Господи, що знаєш серця всіх, покажи одного з сих двох, котрого вибрав еси, ²⁵ прийняти долю служення сього й апостольства, від котрого відступив Юда, щоб ійти в своє місце. ²⁶ І кинули жереб про них; і впав жереб на Маттія; і прилучено його до дванацяти апостолів.

2

¹ А як скінчив ся день пятидесятниці, були всі однодушне вкупі. ² І роздав ся зразу гук (шум) із неба, мов би од віючого буйного вітру, й сповнив увесь дім, де вони сиділи. ³ І явились їм поділені язики, ніби огняні, і сїв на кожному з них. ⁴ І сповнились усі Духом сьвятим, і почали розмовляти иншими мовами, як Дух давав їм промовляти. ⁵ Домували ж

у Єрусалимі Жиди, люде побожні, з усякого народу під небом. ⁶ Як же роздав ся сей голос, зійшлось множество, і стрівожились, бо чув кожен, що вони говіркою їх розмовляють. ⁷ Здуміли ся ж усі і дивувались, говорячи один до одного: Чи не всі оце сі, що розмовляють, Галилейці? ⁸ Як же се чуємо кожний власну говірку свого, в якій родились, ⁹ Парфяне, й Мидяне, й Єламити, й що домуємо в Месопотамії, і в Юдеї, і Каппадокиї, і Понтї, і Азії, ¹⁰ і Фригії, і Памфилиї, й Єгипті і в сторонах Ливийських, що коло Киринеї, і захожі Римляне, й Жиди, і нововірці, ¹¹ Критяне й Араби, чуємо, що вони розмовляють нашими мовами про величчв Боже? ¹² Здумілися ж усі, і в сумніві казали один до одного: Що се має бути? ¹³ Інші ж, сьміючись, казали, що молодим вином повпивались. ¹⁴ Ставши ж Петр з одинайцятьма, зняв голос свій і промовив до них: Люде Юдейські, і всі жителі Єрусалимські, нехай се відомо вам буде, і вислухайте слово моє. ¹⁵ Сї бо не п'яні, як думаєте, бо третя година дня. ¹⁶ А єсть се, що промовив пророк Йоїл: ¹⁷ І буде останнього дня, глаголе Бог, виллю я Духа мого на всяке тіло ; й пророкувати муть сини ваші і дочки ваші, і молодці ваші видіння бачити муть, і старшим вашим сни снити муть ся; ¹⁸ і на слуг моїх і на служниць моїх виллю в ті дні Духа мого, й пророкувати муть. ¹⁹ І дам чудеса вгорі на небі, і ознаки внизу на землі: кров і огонь і димову куряву. ²⁰ Сонце обернеть ся в темряву, і місяць у кров, перш ніж прийде день Господень великий і славний. ²¹ І буде, що всякий, хто призивати ме ймя Господнє, то спасеть ся. ²² Мужі Ізраїльські, вислухайте сї слова: Ісуса Назорея, чоловіка, від Бога прославленого між вами силою, і чудесами, і ознаками, які робив через Него Бог серед вас, як і самі знаєте, ²³ Сього, призначеного радою і провидіннем

Божим виданого, ви, взявши руками беззаконних, і пригвоздивши, вбили. ²⁴ Котрого Бог воскресив, розв'язавши болесті смерті; яко ж бо не було можливе вдержаним Йому бути від неї. ²⁵ Давид бо глаголе про Него: Мав я Господа перед очима завсіди, бо Він по правиці в мене, щоб я не захитав ся. ²⁶ Тим звеселилось серце мов, і зрадів язик мій; ще ж і тіло мов оселить ся в надії. ²⁷ Бо не зоставиш душі моєї в пеклі, ані даси сьвятому Твоєму видіти зотління, ²⁸ Обявив еси мені дороги життя; сповниш мене радіщами перед лицем Твоїм. ²⁹ Мужі брати, дайте говорити явно до вас про праотця Давида, що вмер і поховано його, і гріб його у нас до сього дня. ³⁰ Бувши ж пророком і знавши, що клятьбою клявсь йому Бог, що з плоду поясниці його по тілу підійме Христа сидіти на престолі його, ³¹ предвидівши, глаголав про воскресенне Христове, що душа його не зоставлена в пеклі, а тіло не виділо зотління. ³² Сього Ісуса воскресив Бог; Йому всі ми сьвідки. ³³ Правицею яс Божою вознісшись і обітуванне сьвятого Духа прийнявши від Отця, злив се, що ви тепер бачите і чуєте. ³⁴ Бо Давид не зійшов на небеса; глаголе ж сам: Рече Господь Господеві моему: Сиди по правиці в мене, ³⁵ доки положу ворогів Твоїх підніжком ніг Твоїх. ³⁶ Твердо ж нехай знав весь дім Ізраїлів, що Господом і Христом зробив його Бог, сього Ісуса, котрого ви розпяли. ³⁷ Почувши ж се, домякли серцем, і казали до Петра та до інших апостолів : Що ж робити нам, мужі брати? ³⁸ Петр же рече до них: Покайтесь, і нехай охрестить ся кожен з вас в імя Ісуса Христа на оставленне гріхів, і приймете дар сьвятого Духа. ³⁹ Для вас бо обітниця, і для дітей ваших, і для всіх далеких, скільки їх покличе Господь Бог ваш. ⁴⁰ І іншими многими словами сьвідкував і напминав,

глаголючи: Спасайте себе з цього розворотного кодла. ⁴¹ Хто ж залюбки прийняв слово його, охрестились; і пристало того дня душ тисяч зо три. ⁴² Пробували ж у науці апостолській, і в общині, і в ламанню хліба, і в молитвах. ⁴³ Був же на кожній душі страх, і багато чудес і ознак робилось через апостолів. ⁴⁴ І всі віруючі були вкупі, і все було в них спільне; ⁴⁵ і продавали маєтки та достатки, і ділили їх на всіх. як кому було треба. ⁴⁶ І що-дня пробували одностайно в церкві, і ламлючи по домах хліб, приймали харч в радості і простоті серця, ⁴⁷ хвалячи Бога й маючи ласку у всього народу. Господь же прибавляв спасенників у церкву що-дня.

3

¹ Петр та Йоан йшли вкупі до церкви на молитву о дев'ятій годині. ² І несено одного чоловіка, що був кривий від утроби матери своєї, котрого кладено що дня перед церковними дверима, званими Гарними, просити милостині в тих, що входили в церкву. ³ Побачивши він Петра та Йоана, що хотіли ввійти в церкву, просив милостині. ⁴ Споглянувши ж Петр на него з Йоаном, рече: Подивись на нас. ⁵ Він же дивився пильно на них, сподіваючись що від них прийняти. ⁶ Рече ж Петр: Срібла та золота нема в мене; що ж маю, се тобі даю. В ім'я Ісуса Христа Назорея встань і ходи. ⁷ І, взявши його за праву руку, звів угору, і зараз його ноги й коліна окрепились, ⁸ і підскачовши, став та ходив, і ввійшов із ними в церкву, походжаючи, та скачучи, та хвалячи Бога. ⁹ І видів його весь народ ходячого й хвалячого Бога. ¹⁰ А знали його, що се той, що для милостині сидів коло Гарних дверей церковних, і сповнили ся страхом і дивом над тим, що сталось йому. ¹¹ Як же держав ся сцілений кривий коло Петра та Йоана, збіг ся до них увесь народ у

ходник званий Соломонів, дивуючись. ¹² І вбачаючи се Петр, озвав ся до народу: Мужі Ізраїльські, чого ви чудуете ся сим? або чого так пильно до нас дивитись, мов би своєю силою або побожністю зробили ми, щоб ходив він? ¹³ Бог Авраамів, та Ісааків, та Яковів. Бог отців наших, прославив Сина свого Ісуса, що ви видали та відреклись Його перед Пилатом, як судив він відпустити Його. ¹⁴ Ви ні Св'ятого й Праведного відреклись, і просили дарувати вам чоловіка душогубця, ¹⁵ а Князя життя убили, котрого Бог воскресив з мертвих; Йому ми свідки. ¹⁶ І через віру в ім'я Його, сього, що бачите й знаєте, окрепило ім'я Його, і віра, що через Него, дала йому се сціленне перед усіма вами. ¹⁷ І тепер, брати, знаю, що через незнанне зробили ви, як і князі ваші. ¹⁸ Бог же, що наперед звістив устами всіх пророків своїх про муки Христові, сповнив так. ¹⁹ Покайте ся ж і наверніть ся, щоб очистились од гріхів ваших, як прийде час покріплення від лиця Господнього, ²⁰ і пішло наперед проповіданого вам Ісуса Христа, ²¹ котрого мусіло небо прийняти аж до часу новонастання всього, що глаголав Бог устами всіх св'ятих своїх пророків од віку. ²² Мойсей бо до отців промовив: Що пророка підійме вам Господь Бог ваш із братів ваших, як мене. Сього слухайте у всьому, що глаголати ме вам. ²³ Буде ж, що всяка душа, котра не слухати ме пророка того, погубить ся з народу. ²⁴ І всі пророки від Самуїла й після сих, скільки їх промовляло, також наперед сповіщали про дні сесі. ²⁵ Ви ж сини пророків і завіту, що положив Бог з отцями нашими, глаголючи Авраамові: І в насінні твоїм благословенні будуть усі народи землі. ²⁶ Вам найперше, піднявши Бог Сина свого Ісуса, післав Його благословити вас, щоб кожен одвернувсь од лукавства свого.

4

¹ Як же вони промовляли до народу, приступили до них священники та старшина церковна та Садукеї, ² сердячись, що вони навчають народ і проповідують в Ісусі воскресенне з мертвих. ³ І наложили на них руки, і оддали їх під сторожу до ранку, бо вже був вечір. ⁴ Многі ж з них, що слухали слово, увірували; було ж число людей вірних тисяч з п'ять. ⁵ І сталось, зібрались у ранці князі їх та старші, та письменники в Єрусалимі, ⁶ та Анна архиерей, та Каяфа, та Йоан, та Александр і скільки було з родини архиерейської, ⁷ і, поставивши їх посередині, питали: Якою силою, або яким імям, зробили ви се? ⁸ Тоді Петр, сповнившись Духом св'ятим, рече до них: Князі людські та старші Ізраїлеві! ⁹ коли в нас. оце допитують ся про добре діло (зроблене) недужому чоловікові, чим сей спас ся, ¹⁰ то нехай знане буде всім вам і всьому народові Ізраїлевому, що в імя Ісуса Христа Назорея, котрого ви розняли, котрого Бог воскресив з мертвих; Ним сей стоїть перед вами здоровий. ¹¹ Се камінь, зневажений од вас будівничих, що став ся головою угла; ¹² і нема ні в кому другому спасення, бо й нема иншого імя під небом, даного людям, щоб ним спасатись нам. ¹³ Як же побачили вони сьміливість Петра та Йоана, і постерегли, що се люде невчені і прості, то дивувались; і пізнали їх, що вони були з Ісусом, ¹⁴ і, бачивши чоловіка з ними стоячого сціленого, не мали нічого сказати проти. ¹⁵ Звелівши ж їм вийти з ради, радились між собою, ¹⁶ говорячи: Що нам робити з сими людьми? бо велика ознака сталась через них усім явна, що домують у Єрусалимі, і не можемо відректи. ¹⁷ Тільки ж, щоб більш не ширилось між народом, то заказом закажімо їм, щоб більш не говорили в імя сее нікому з людей. ¹⁸ І, покликавши

їх, заповіли їм зовсім не говорити ані навчати в ім'я Ісусове. ¹⁹ Петр же та Йоан, озвавшись до них, рекли: Чи праведно перед Богом слухати вас більш ніж Бога, - судіть. ²⁰ Не можна бо нам того, що виділи й що чуди, не говорити. ²¹ Вони ж наказавши, відпустили їх, не знайшовши нічого, за що б їх покарати, задля народу; бо всі прославляли Бога за те, що стало ся. ²² Було бо більш сорока років чоловікові тому, на котрому стада ся ознака сцілення. ²³ Відпущені ж прийшли до своїх і сповістили, що казали до них архиереї та старші. ²⁴ Вони ж, вислухавши те, однодушно підняли голос до Бога й промовили: Владико, Ти еси Бог, що сотворив небо, і землю, і море, і все, що в них; ²⁵ котрий устами Давида, слуги Твого, промовив: Чого збунтувались погане, і люде задумують марні речі? ²⁶ Повставали царі земні, і князі зібрались до купи на Господа й на Христа Його. ²⁷ Бо зібрали ся оправдана сьвятого Сина Твого Ісуса, що Його помазав еси, і Ірод, і Понтийський Пилат з поганами й людьми Ізраїльськими, ²⁸ зробити, що Твоя рука і рада Твоя наперед призначили статись. ²⁹ І нині. Господи, споглянь на закази їх, і дай слугам Твоїм з усякою одвагою промовляти слово Твоє, ³⁰ і простягай руку Твою на спілення, і нехай ознаки й чудеса стають ся через ім'я сьвятого Сина Твого Ісуса. ³¹ А як помолились вони, захитало ся місце, де зібрались, і сповнились усі Духом сьвятим, і промовляли слово Боже з одвагою. ³² Множество ж вірних мали одно серце й одну душу; й ні один, що мав, не казав, що се його, а було в них усе спільне. ³³ І 8 великою силою давали апостоли сьвідченне воскресення Господа Ісуса, й ласка велика була на всіх їх. ³⁴ Та й в недостатку ніхто між ними не був; хто бо був властителем земель або домів, ті,

продавши, приносили гроші за продане,³⁵ та й клали у ногах у апостолів, і роздавали кожному, як кому треба було. ³⁶ Так Йосія, названий від апостолів Варнава (що єсть перекладом: Син одради), левит, родом Кипрянин,³⁷ мавши поле, продав, та й приніс гроші, та й положив у ногах у апостолів.

5

¹ Один же чоловік, на ймя Ананія, в Сафирую, жінкою своєю, продав маєток,² та й приховав з ціни, за довідом жінки своєї, та, принісши якусь частину, положив у ногах у апостолів. ³ Петр же рече: Ананіє, чого сповнив сатана серце твоє, щоб обманити сьвятого Духа та приховати з ціни за землю? ⁴ Хиба, що ти мав, не твоє воно було? й продане, не в твоїй власті було? На що положив еси в твоєму серці діло таке? Ти обманив не людей, а Бога. ⁵ Почувши ж Ананія слова сї, упав без духу; й обвяв страх великий усіх, що чули се. ⁶ Уставши молодці, взяли його і винісши поховали. ⁷ І сталось, годин через три після сього ввійшла й жінка його, не знаючи, що стало ся. ⁸ Озвав ся ж до неї Петр: Скажи мені, чи за стільки віддали землю? Вона ж каже: Так, за стільки. ⁹ Петр же рече до неї: Як се, що змовились ви спокусити Духа Господнього? Ось коло дверей ноги тих, що поховали чоловіка твого; то й тебе винесуть. ¹⁰ Упала ж зараз у ноги йому, та й зітхнула духа. І ввійшовши молодці, знайшли її мертву, й винісши, поховали коло чоловіка її. ¹¹ І обняв страх великий усю церкву і всіх, що чули про се. ¹² Руками ж апостолськими діялись ознаки й чудеса в народі многі (і були однодушні всі в ходнику Соломоновім. ¹³ З інших же ніхто не важив ся приставати до них, тільки величав їх народ. ¹⁴ І прибувало все більш віруючих у Господа, - множество

чоловіків і жінок.) ¹⁵ Так що виносили на улиці недужих, і клали на постелях та ліжках, щоб як йти ме Петр, хоч тінь отїнила кого з них. ¹⁶ Сходилося же множество з околичних городів у Єрусалим, приносячи недужих та мучених від нечистих духів, і всі сцілялись. ¹⁷ Уставши ж архиерей і всі, що з ним (тодішня єресь Садукейська), сповнились завистю, ¹⁸ і наложили руки свої на апостолів, та й посадили їх у громадську темницю. ¹⁹ Ангел же Господень одчинив уночі двері темничні, і вивівши рече: ²⁰ Йдїть, і ставши промовляйте в церкві до народу всі слова життя сього. ²¹ Вислухавши ж ввійшли вранці в церкву, та й навчали. Прийшовши ж архиерей і ті, що з ним, скликали раду і всю старшину синів Ізраїлевих, і післали в вязницю привести їх. ²² Слуги ж прийшовши, не знайшли їх у темниці, і вернувшись, оповїли, ²³ говорячи; Що темницю знайшли ми замкнену з усякою осторожністю і сторожів знадвору стоячих перед дверима, та відчинивши, нікого в середині не знайшли. ²⁴ Почувши ж слова сї священник і старшина церковний та архиереї, сумнівались, що б воно таке було. ²⁵ Прийшовши ж один, сповїстив їх, кажучи: Що ось чоловіки, що ви повкидали в темницю, стоять у церкві і навчають народ. ²⁶ Тодї прийшовши старшина з слугами, привели їх без примусу; боялись бо народу, щоб не покаменував їх. ²⁷ І привівши їх, поставили перед радою; і спитав їх архиерей, ²⁸ кажучи: Чи не заказом же заказувано вам навчати в імя се? І ось сповнили ви Єрусалим наукою вашою, і хочете навести на нас кров Чоловіка того. ²⁹ Озвав ся ж Петр і апостоли, і рекли: Більше треба коритись Богу ніж людям. ³⁰ Бог отцїв наших підняв Ісуса, що Його ви вбили, повісивши на дереві. ³¹ Сього підняв Бог правицею своєю в Князя і Спаса; щоб дати покаянне Ізраїлеві і оставленне

гріхів. ³² І свідки Його в словах сих ми й Дух святий, котрого дав Бог тим,, хто корить ся Йому. ³³ Вони ж почувши запалали гнівом, і радились, щоб повбивати їх. ³⁴ Уставши ж у раді один Фарисей, на ймя Гамалиїл, учитель закону, поважаний від усього народу, звелів на часину вивести апостолів, ³⁵ і каже своїм: Мужі Ізраїльські, вважайте на людей сих, що маєте робити. ³⁶ Бо перед сими днями встав був Тевда, кажучи, що він хтось такий; до него пристало число людей з чотириста; його вбито, і всі, хто слухав його, розійшлись і обернулись у ніщо. ³⁷ Після сього встав був Юда Галилейський під час переписі, і потяг за собою доволі народу. І сей загинув, і всі, хто слухав його, розсипались. ³⁸ А тепер кажу вам: Відступіть ся від людей сих і оставте їх; бо коли від людей рада ся або діло се, то обернеть ся в ніщо ; ³⁹ коли ж від Бога, то не здолієте його знівечити, та щоб іще й противниками Божими не зробітись вам. ⁴⁰ Послухали ж його, і, покликавши апостолів та побивши, наказали їм говорити в імя Ісусове, та й відпустили їх. ⁴¹ Вони ж пішли веселі з перед ради, що за імя Його удостоїлись бути зневаженими. ⁴² І по всяк день не переставали вони і в церкві і по домах навчати й благовіщувати Ісуса Христа.

6

¹ У ті ж дні, як намножилось учеників, було наріканне Єленян на Євреїв, що у щоденному служенню не дбають про вдовиць їх. ² Прикликавши ж дванайцять (апостоли) громаду учеників, рекли: Не лвчнтъ нам, покинувши слово Боже, служити при столах. ³ Вигледіть же, брати, сім мужів із вас доброї слави, повних Духа святаго та мудрости, котрих поставимо на сю потріб. ⁴ Ми ж у молитві і

в служенню слова пробувати мем. ⁵ І вподобалось слово всій громаді; і вибрали СтеФана, чоловіка, повного віри і Духа сьвятого, та Филипа, та Прохора, та Никанора, та Тимона, та Пармена, та Миколая, нововірця з Антиохії, ⁶ котрих поставили перед апостолами, і помолившись положили вони руки на них. ⁷ І росло слово Боже, і намножувалось число учеників у Єрусалимі вельми, й велике множество сьвящеників покорилось вірі. ⁸ Стефан же, повний віри й сили, робив чудеса і ознаки великі між народом. ⁹ Устали ж деякі з школи, званої Либертинців, та Киринейців, та Александрийців і тих, що з Киликії та Азії, перепитуючись із Стефаном. ¹⁰ І не здоліли встояти проти премудрости й духа, яким глаголав. ¹¹ Тоді підгустили вони людей, щоб казали, що чули ми його, як він промовляв слова хульні на Мойсея і Бога. ¹² І підбурили народ, і старшину, й письменників, і напавши схопили його, і привели в раду, ¹³ і поставили кривих сьвідків, що казали: Сей чоловік не перестає слова хульні говорити проти місця сього сьвятого і проти закону ¹⁴ чули бо ми, як він казав, що Ісус Назорей зруйнує місце се й перемінить, звичаї, котрі Мойсей передав нам. ¹⁵ І дивлячись пильно на него всі, що сиділи в радї, виділи лице його якби лице ангела.

7

¹ Каже тоді архиерей: Чи справді се так? ² Він же рече: Мужі брати й батьки, слухайте: Бог слави явивсь отцеві нашому Авраамові, як був у Месопотамії, перш ніж оселив ся він у Харані, ³ і рече до него: вийди з землі твоєї, і з родини твоєї, та йди в землю, що я тобі покажу. ⁴ Тоді вийшовши в землі Халдейської, оселив ся він у Харані, а звідтіля, як умер батько його, переселив його (Бог) у сю землю,

де ви тепер живете. ⁵ І не дав йому насліддя в ній ні на ступінь ноги. а обіцяв дати йому її в державу і насінню його після него, як не було в него дитини. ⁶ Глаголав же Бог так, що буде насінне його захожим у землі чужій, і підневолять його, і мучити муть чотириста років. ⁷ А народ, котрому служити муть, буду я судити, рече Бог, і після того вийдуть вони, та служити муть мені у місці сьому. ⁸ І дав йому завіт обрізання; і так породив Ісаака, та й обрізав його восьмого дня; а Ісаак породив Якова, а Яков дванайцять патріархів. ⁹ А патріархи через зависть продали Йосифа в Єгипет; і був з ним Бог, ¹⁰ і визволив його з усякого горя його, і дав йому ласку та премудрість перед Фараоном, царем Єгипецьким; і настановив його той правителем над Єгиптом і над усією господою своєю. ¹¹ Прийшла ж голоднеча на всю землю Єгипецьку та Ханаанську, та горе велике; і не знайшли поживи отці наші. ¹² Почувши ж Яков, що є пшениця в Єгипті, післав отців наших найперш. ¹³ А другого разу був пізнаний Йосиф од братів своїх; і став ся званим Фараонові рід Йосифів. ¹⁴ Піславши ж Йосиф, прикликав батька свого Якова і всю родину свою, сімдесять і п'ять душ. ¹⁵ Прийшов же Яков у Єгипет, і вмер, він і отці наші, ¹⁶ і перенесено їх у Сихем, і положено в гробі, що купив Авраам ціною срібла в синів Ємора Сихемевого. ¹⁷ Як же наближував ся час обітування, котрим кляв ся Бог Авраамові, ріс народ намножувався у Єгипті, ¹⁸ аж поки настав інший цар, що не знав уже Йосифа. ¹⁹ Сей, хитрий проти роду нашого, мучив отців наших, щоб викидали діток своїх, щоб не бути їм живими. ²⁰ Того часу родивсь Мойсей, і був угоден Богу; годовано його три місяці в хаті батька його. ²¹ Як же викинуто його, взяла його

дочка Фараонова, й вигодувала його собі за сина. ²² І навчивсь Мойсей усієї Єгипецької мудрости, був же потужний у словах і в ділах. ²³ Як же сповнивсь йому сорокодїтний час, забажало серце його одвідати братів своїх, синів Ізраїлевих. ²⁴ І, побачивши одного обиженого, уступив ся за него, тай помстив ся за обиженого, вбивши Єдиптянина. ²⁵ Думав же, що зрозуміють брати його, що Бог його рукою дає їм спасенне; вони ж не зрозуміли. ²⁶ Другого ж дня явив ся їм, як бились, і приводив їх до поєднання, говорячи: Мужі, ви брати; за що ви обижаєте один одного? ²⁷ Той же, що обижав ближнього, відопхнув його, кажучи: Хто тебе настановив князем і суддею над нами? ²⁸ Чи й мене хочеш убити, як убив еси вчора Єгиптянина? ²⁹ Утік же Мойсей за словом сим, і зайшов у землю Мадиямську, де зродив двох синів. ³⁰ А як уплило сорок років, явивсь йому в пустині під горою Сипаєм ангел Господень у полемі огняного куща. ³¹ Мойсей же побачивши дивувавсь видїннвм; як же приступив він, щоб придивитись, роздав ся голос Господень до него: ³² Я Бог отців твоїх, і Бог Авраамів, і Бог Ісааків, і Бог Яковів. Затрусившись же Мойсей, не одважив ся придивлятись. ³³ Рече ж йому Господь: Роззуй обуве ніг твоїх, бо місце, на котрому стоїш, - земля сьвята. ³⁴ Дивившись видів я муку народу мого в Єгипті, і стогнаннв його чув я, і зійшов визволити його. І тепер іди, пішлю тебе в Єгипет. ³⁵ Сього Мойсея, котрого відцурались вони, кажучи: хто тебе настановив князем та суддею над нами? сього Бог князем і збавителем післав рукою ангела, що явивсь йому в кущі (корчі). ³⁶ Сей вивів їх, робивши чудеса та ознаки в Єгипті, й на Червоному морі, і в пустиш сорок років. ³⁷ Се той Мойсей, що сказав синам Ізраїлевим: Поставить вам

Господь Бог ваш пророка з братів ваших, як мене; Його слухайте. ³⁸ Се той, що був у зборі в пустині з ангелом, котрий промовляв до него на горі Сипаї, та з отцями нашими, що прийняв живі слова, щоб дати нам. ³⁹ Котрому не хотіли слухняними бути отці наші, а відопхнули його, і обернулись серцем у Єгипет, ⁴⁰ говорячи Ааронові: Зроби нам богів, котрі б йшли перед нами; бо Мойсей той, що вивів нас із Єгипту, не знаємо, що стало, ся з ним. ⁴¹ І зробили телця в дні ті, і приносили посьвяти ідолу, і втішались ділами рук своїх. ⁴² Одвернув ся ж Бог і попустив їх кланятись воїнству небесному, як написано в книзі пророків: Хиба заколене та посьвяти приносили ви мені сорок років у пустині, доме Ізраїлів? ⁴³ Ні, ви підняли намет Молохів і зорю бога вашого РемФана, боввани, що поробили на поклоненне їм; і переселю я вас дальш Вавилона. ⁴⁴ Навет свідчення був у отців наших у пустині, як звелів Той, Хто глаголав Мойсейові зробити його по взорцеві, який бачив. ⁴⁵ Котрий також узявши отці наші винесли з Ісусом у державу поган, що прогнав Бог од лиця отців наших, аж до днів Давидових. ⁴⁶ Котрий знайшов ласку перед Богом, і просив, щоб знайти намет для Бога Якового. ⁴⁷ Соломон же збудував йому храм. ⁴⁸ Тільки ж Вишній не в рукотворних церквах домує, як глаголе пророк: ⁴⁹ Небо мені престол, а земля підніжок ніг моїх; який храм збудуєте мені? рече Господь, або яке місце відпочинку мого? ⁵⁰ Хиба не моя рука зробила се все? ⁵¹ Люде тугоши і необрізані серцем і ушима, ви завсіди Духові сьвятому противитесь; як батьки ваші, так і ви. ⁵² Кого з пророків не гонили батьки ваші? і повбивали тих, що наперед звіщали про прихід Праведного, котрого ви тепер зрадниками й убийцями стались. ⁵³ Ви прийняли

закон через розпорядки ангелів, та й не хоронили його. ⁵⁴ Почувши ж се, запалали серцем своїм, і скреготали зубами на него. ⁵⁵ Він же, будучи повний сьвятого Духа, споглянувши на небо, побачив славу Божу, й Ісуса, стоячого по правиці у Бога, ⁵⁶ і рече: Ось, виджу небеса відчинені, і Сина чоловічого, стоячого по правиці в Бога. ⁵⁷ Вони ж закричали голосом великим, позатуляли уші свої, та й кинулись однодушне на него, ⁵⁸ і, випровадивши за город, укаменували його; а сьвідки поклади одежу свою у ногах у молодця, званого Савлом, ⁵⁹ і каменували Стефана, молячогось і глаголючого: Господи Ісусе, прийми дух мій. ⁶⁰ Приклонивши ж коліна, покликнув голосом великим: Господи, не постав їм сього за гріх. І, се промовивши, унув.

8

¹ Савло ж похваляв убийство його. Стало ся ж того дня велике гоненне на церкву Єрусалимську і всі порозсипались по землях Юдейських та Самарийських, окрім апостолів. ² Поховали ж Стефана побожні люде, і счинили великий плач по нему ³ Савло ж руйнував церкву, входячи в доми та хапаючи і виволікаючи чоловіків і жінок, і передавав у темницю, ⁴ Которі ж порозсипались, ходили, благовісткуючи слово. ⁵ І так, Филип, прийшовши в город Самарийський, проповідував їм Христа. ⁶ І вважав народ на слова Филипіві однодушне, слухавши і бачивши ознаки, що він робив. ⁷ З многих бо, що мали духів нечистих, виходили вони, ревучи великим голосом; і многі розслаблені і криві сцілялись. ⁸ І стались радощі великі в городі тому. ⁹ Один же чоловік, на ймя Симон, пробував перше у городі, і чарував та дивував народ Самарийський, кажучи, що він хтось великий. ¹⁰ На него вважали всі

від малого до старого, кажучи: Сей єсть велика сила Бога. ¹¹ Вважали ж на него через те, що доволі часу чарами дивував їх. ¹² Як же увірували Филипу, що благовістував про царство Боже й ім'я Ісуса Христа, то хрестились і чоловіки й жінки. ¹³ Увірував же і сам Симон, і, охрестившись, пробував у Филипа; а, видівши ознаки й чудеса великі, дивував ся. ¹⁴ Почувши ж апостоли в Єрусалимі, що прийняла Самарія слово Боже, послали до них Петра та Йоана, ¹⁵ котрі прийшовши, молили ся про них, щоб прийняли Духа сьвятого. ¹⁶ (Ще бо ні на кого з них не зійшов, а тільки охрещені були в ім'я Господа Ісуса.) ¹⁷ Тоді клали руки на них, і прийняли вони сьвятого Духа. ¹⁸ Видівши ж Симон, що положеннем рук апостолських даєть ся Дух сьвятий, приніс їм грошей, ¹⁹ говорячи: Дайте й мені власть таку, щоб, на кого я положу руки, прийняв Духа сьвятого. ²⁰ Петр же рече до него: Нехай срібло твоє з тобою буде на погибель, бо дар Божий думав еси за гроші здобути. ²¹ Нема для тебе частини, ані долі в речі сій, серце бо твоє не праве перед Богом. ²² Покай ся ж у ледарстві сьому твоїм, та благай Бога: може відпустить ся тобі думка серця твого. ²³ Бо в жовчі гіркости і в увязі неправди виджу тебе. ²⁴ Озвав ся ж Симон та й каже: Моліть ся ви за мене Господу, щоб ніщо не нашло на мене, що ви сказали. ²⁵ Ті ж, що сьвідчували, глаголавши слово Господне, вернулись у Єрусалим, і в многих селах Самарийських благовістували. ²⁶ Ангел же Господен промовив Филипові, глаголючи: Устань, та йди на полудне дорогою, що йде 8 Єрусалиму в Газу; вона пуста. ²⁷ І вставши дійшов; і ось чоловік із Єтіопії, евнух, вельможа Кандакиї, цариці Єтіопської, що був над усім скарбом її; він приходив поклонитись у Єрусалим; ²⁸ і вертав ся, а сидячи на возі своїм, читав

пророка Ісаїю. ²⁹ Рече ж Дух Филипові: Приступи та пристань до воза сього. ³⁰ Приступивши ж Филип, почув його, як читав пророка Ісаїю, і рече: Чи розумієш, що читаєш? ³¹ Вія же каже: Як бо можу, коли ніхто не наведе мене? І просив Филипа, щоб, вилізши, сів в ним. ³² Місце ж писання, що читав, було се: Як овечку на зарізь ведено Його; й як ягня перед тим, хто стриже його, безголосе, так не відкривав уст своїх. ³³ У приниженню Його суд Його взято; рід же Його хто з'ясує? бо береть ся з землі життв Його. ³⁴ Озвав ся ж євнух, і каже до Филипа: прошу тебе, про кого пророк глаголе се? про себе, чи про иншого кого? ³⁵ Відкривши ж Филип уста свої, і почавши від писання сього, благовістував йому Ісуса. ³⁶ Верстаючи ж дорогу, прибули до води; й каже євнух: Ось вода; що боронить мені охреститись? ³⁷ Рече ж Филип: Коли віруєш усім серцем, то можна. Озвавши ся ж, каже: Вірую, що Син Божий Ісус Христос. ³⁸ І звелів з'упинити воза; й увійшли обидва в воду, Филип і євнух; і охрестив його. ³⁹ Як же вийшли з води. Дух Господень ухопив Филипа, і не бачив його більш євнух; і пійшов дорогою своєю, радуєчись. ⁴⁰ Филип же опинивсь ув Азоті, і проходячи проповідував по всіх городах, аж доки прийшов у Кесарию.

9

¹ Савло ж, ще дишучи грозьбою та вбийством на учеників Господніх, і приступив до архиерея, ² і просив від него листів у Дамаск до шкіл, щоб, коли кого знайде, що с путя того будуть, чоловіків і жінок, звязавши, поприводив у Єрусалим ³ Ідучи ж був близько Дамаску, аж ось осіяло його сьвітло з неба, ⁴ і, впавши на землю, чув голова глаголючий йому: Савле, Савле, чого мене гониш? ⁵ Каже ж: Хто

єси, Господи? Господь же рече: Я Ісус, котрого ти гониш. Трудно тобі проти рожна прати (упиратись).⁶ І затрусившись та стуманівши, каже: Господи, що хочеш, щоб робив я? А Господь до него: Устань, та йди в город; і скажуть ся тобі, що маєш робити.⁷ Люде ж, що йшли з ним, стояли з'умівшись, чуючи голос, нікого ж не бачивши.⁸ Устав же Савло з землі; як же відтворив очі, нікого не бачив. І вели його за руку, та й приведи в Дамаск.⁹ І був він три дні невидючим, і не їв і не пив.¹⁰ Був же один ученик у Дамаску, на ймя Ананія; і рече йому Господь у видінні: Ананіе! Він же каже: Ось я, Господи.¹¹ Господь же до него: Уставши, йди на улицю, що зветь ся Простою, та й пошукай у Юдиній хаті Тарсянина, на ймя Савла; ось бо він молить ся,¹² І видів (Савло) у видінні чоловіка, на ймя Ананію, що (ніби) ввійшов і положив руку на него, щоб прозрів.¹³ Відказав же Ананія: Господи, я чув од многих про чоловіка сього, скільки він зла заподіяв сьвятим твоїм у Єрусалимі;¹⁴ і тут має власть од архиереїв вязати всіх, хто призиває імя Твоє.¹⁵ Рече ж до него Господь: Иди, бо сей у мене вибрана посудина, щоб нести ймя моє перед поган, і царів і синів Ізраїлевих:¹⁶ я бо покажу йому, скільки мусить він за ймя моє терпіти.¹⁷ Пійшовши Ананія, ввійшов у господу та, положивши на него руки, рече: Савле брате! Господь Ісус, що явивсь тобі в дорозі, котрою йшов єси, післав мене, щоб ти прозрів і сповнив ся Духом сьвятим.¹⁸ І зараз із очей йому, мов би луска, спало, і прозрів того часу, та й вставши, охрестив ся.¹⁹ І прийнявши їжу, покрепив ся. Був же Савло з учениками, що в Дамаску, днів кілька.²⁰ І зараз проповідував по школах Христа, що се Син Божий.²¹ Дивувались же усі, хто чув, і казали: Чи се не той, що погубляв у Єрусалимі призиваючих се

імя, та й сюди на те прийшов, щоб, звязавши їх, вести до архиєреїв? ²² А Савло вбивавсь у силу та в силу, й перемагав Жидів, що жили в Дамаску, доводячи, що се Христос. ²³ Як же сповнилось доволі днів, змовили ся Жиди, вбити його. ²⁴ Довідав ся ж Савло про змову їх. А вони стерегли воріт день і ніч, щоб його вбити. ²⁵ Взявши ж його ученики в ночі, спустили через мур у коші. ²⁶ Прийшовши ж Савло в Єрусалим, пробував пристати в ученики; та всі боялись його, не діймаючи віри, що він ученик. ²⁷ Варнава ж, прийнявши його, повів до апостолів, і розповів їм, як він дорогою видів Господа, і як він глаголав йому, та як у Дамаску одважно проповідував імя Ісусове. ²⁸ І ввходив і виходив з ними в Єрусалимі. ²⁹ І одважно проповідував імя Господа Ісуса й розмовляв і змагав ся з Єленянами; вони ж лагодились убити його. ³⁰ Довідавшись же брати, привели його в Кесарию, та й вислали його в Тарс. ³¹ Церкви ж по всій Юдеї і Галилеї і Самарії мали впокій, будуючись і ходячи в страхі Господнім, а потіхою сьвятого Духа намножувались. ³² Стало ся ж, як переходив Петр усї, прийшов і до сьвятих, що проживали в Лидді. ³³ Знайшов же там одного чоловіка, на ймя Єнея, що на ліжку лежав вісім років, будучи розслабленим. ³⁴ І рече йому Петр: Єнею, оздоровлює тебе Ісус Христос; устань, та й постели собі. І зараз устав. ³⁵ І бачили його всі, що жили в Лидді та в Сароні, котрі навернулись до Господа. ³⁶ Була ж в Йоппії одна учениця, на ймя Тавита, що перекладом зветь ся: Сарна. Ся була повна добрих учинків і милостинї, що робила. ³⁷ Стало ся ж, що тими днями занедужавши, вмерла вона. Обмивши ж її, положили в гірницї. ³⁸ Як же близько була Лидда від Йоппії, то ученики, почувши, що Петр там, післали двох чоловіків до него, просячи, щоб не загаявсь прийти до них. ³⁹ Устав же Петр, та й пійшов

а ними. Як же прийшов, повели його в гірницю; і обступили його всі вдовиці плачучи й показуючи одяжу й шматте, що їм посправляла, будучи з ними Сарна. ⁴⁰ Випровадивши ж Петр усіх і приклонивши колїна, молив ся, і, обернувшнсь до тіла, рече: Тавито, встань, вона ж відкрила очі свої і, побачивши Петра, сіла. ⁴¹ Подавши їй руку, підвів її, покликавши ж сьвятих та вдовиць, поставив її перед ними живу. ⁴² І знане се стало по всій Йоппії, і многі увірували в Господа. ⁴³ Стало ся ж, що доволі днів пробував він у Йоппії у одного Симона кожемяки (гарбаря).

10

¹ Був же один чоловік у Кесарії, на ймя Корнелий, сотник із роти, званої Італійською, ² побожний і богобоязливий з усім домом своїм, подавав він багато милостині народові, і молив ся всякого часу Богу. ³ Видів же він у видінні ясно коло девятої години, як ангел Божий ввійшов до него й промовив йому: Корнелию! ⁴ Він же, глянувши на него, злякав ся, і каже: Чого, Господи? Рече ж йому : Молитви твої і милостині твої спогадались перед Богом. ⁵ Пішли ж тепер у Йоппию людей та приклич Симона, що прозиваєть ся Петром. ⁶ Він гостює в одного Симона кожемяки, що хата його над морем. Сей скаже тобі, що маєш робити. ⁷ Як же пійшов ангел, що глаголав до Корнелия, покликавши він двох слуг своїх, та побожного воїна з тих, що стерегли його, ⁸ і розказавши їм усе, післав їх у Йоппию. ⁹ Назавтра ж, як буди в дорозі і наближались до города, зійшов Петр на кришу помолитись коло шестої години. ¹⁰ Став же голодний і забажав їсти; як же готовили, найшло на него захопленне, ¹¹ і видить небо відчинене, і що сходить до него посудина якась, наче обрус великий,

по чотиром кінцям звязаний і спускаючий ся на землю, ¹² в котрому були всякі чотириногі землі, і зьвірі, і повзючі, і птиці небесні. ¹³ І роздав ся голос до него: Устань, Петре, заколи, та й їж. ¹⁴ Петр же каже: Ні, Господи, ніколи бо не їв я нічого поганого та нечистого. ¹⁵ А голос знов вдруге до него: Що Бог очистив, ти не погань. ¹⁶ Стало ся ж се тричі; і взято знов посудину на небо. ¹⁷ Як же сумнівав ся в собі Петр, що се за видінне було, що видів, аж ось два чоловіки, послані від Корнелия, розпитавши про Симонову господу, стали коло воріт, ¹⁸ і покликнувши спитали: Чи тут гостює Симон, на прізвище Петр? ¹⁹ Коли ж думав Петр про видінне, рече йому Дух: Ось три чоловіки шукають тебе. ²⁰ Уставши ж, зійди та йди з ними, не розбираючи; бо я післав їх. ²¹ Зійшовши ж Петр до чоловіків, посланих до него від Корнелия, рече: Ось я, кого шукаєте? Що за причина, для котрої прийшли? ²² Вони ж кажуть: Корнелий сотник, чоловік праведний, і богобоязливий, і доброї слави між усім народом Жидівським, був наставлений від ангела сьвятого покликати тебе в господу свою і послухати словес від тебе. ²³ Закликавши ж їх, угостив. Назавтра ж вийшов Петр із ними, і деякі з братів з Йоппії пійшли з ним. ²⁴ А другого дня увійшли в Кесарию. Корнелий же дожидав їх, скликавши родину свою і близьких приятелів. ²⁵ Як же стало ся, що ввійшов Петр, зустрівши його Корнелий, упав у ноги та й уклонив ся. ²⁶ Петр же підвів його, говорячи: Встань; я таки же чоловік. ²⁷ І, розмовляючи з ним, увійшов, і знаходить многих, що посходились. ²⁸ І рече до них: Ви знаєте, що не годить ся чоловікові Жидовинові приставати або приходити до чужоземців; та мені Бог показав, щоб нікого поганином або нечистим чоловіком не звав. ²⁹ Тим я, не відмовляючись,

прийшов покликаний. Питаю ж оце, для чого покликали мене? ³⁰ І каже Корнелій; Четвертий день тому, як постив я аж до сієї години, а в девятій годині молив ся в дому моім; і ось чоловік став передо мною в ясній одежі. ³¹ і рече: Корнелию, вислухана твоя молитва, і милостині твої згадано перед Богом. ³² Пішли ж в Йоппию та поклич Симона, що зветь ся Петром. Він гостює в господі в Симона кожемяки, над морем. Він, прийшовши, глаголати ме тобі. ³³ Зараз оце післав я до тебе, і добре зробив єси, прийшовши. Нині ж усі ми перед Богом стоїмо, щоб слухати все, що звелено тобі від Бога. ³⁴ Відкривши ж Петр уста, рече: Поправді постерегаю, що не на лице дивить ся Бог, ³⁵ а в кожному народі, хто боїть ся Його, і робить правду, приятен Йому. ³⁶ Слово, що післав синам Ізраїлевим, благовісткуючи впокій через Ісуса Христа(се Господь усіх); ³⁷ ви знаєте слово, що було по всій Юдеї, почавши від Гадилеї після хрещення, що проповідував Йоан, ³⁸ Про Ісуса з Назарета, як помазав Його Бог Духом сьвятим і силою, а котрий ходив, роблячи добро та сціляючи всіх підневолених дияволом, бо Бог був з Ним. ³⁹ І ми сьвідки всього, що Він розбив і в землі Жидівській, і в Єрусалимі; котрого убили й повісили на дереві. ⁴⁰ Сього, воскресив Бог третього дня, і дав Йому статись явним ⁴¹ не всьому народові, а сьвідкам наперед вибраним від Бога, - нам, що їли й пили з Ним по воскресенню Його з мертвих. ⁴² І повелів нам проповідувати народові і сьвідкувати, що Він призначений від Бога суддею живим і мертвим. ⁴³ Про Сього всі пророки сьвідкують, що всякий, хто вірує в Него, відпущенне гріхів прийме через імя Його. ⁴⁴ Ще, як промовляв Петр слова сї, найшов Дух сьвятий на всіх, хто слухав його. ⁴⁵ І здивувались ті, що були від обрїзання, котрі

прийшли з Петром. що й на поган дар сьвятого Духа вилив ся. ⁴⁶ Чули бо їх, що розмовляли мовами і величали Бога. Тоді озвав ся Петр: ⁴⁷ Чи може хто боронити води, щоб оцім охреститись, котрі Духа сьвятого прийняли, як і ми? ⁴⁸ І звелів їм охреститись в імя Господне. Тоді просили його, щоб пробув у них кілька днів.

11

¹ Почули ж апостоли та брати, котрі були в Юдеї, що й погане прийняли слово Боже. ² І як прийшов Петр у Єрусалим, змагались із ним ті, що від обрізання, ³ кажучи: Що до людей, обрізання немаючих, ходив еси і їв з ними. ⁴ Почавши ж Петр, виложив їм рядом, говорячи: ⁵ Був я в городі, Йоппії, і молячись бачив у захопленню видінне: посудину якусь, що сходила, наче обрус великий, по чотирох кінцях спусканий з неба; і прийшов аж до мене. ⁶ Зазирнувши в него і розглянувши, бачив чотириногих землі, і звіврів, і повзючих, і птиць небесних. ⁷ І чув я голос, що глаголав до мене: Встань, Петре, заколи та й їж. ⁸ Я ж сказав: Ні, Господи, бо ніщо погане або нечисте ніколи не входило в уста мої. ⁹ Відказав же мені голос удруге з неба: Що Бог очистив, ти не погань, ¹⁰ Се сталось тричі, і знов потягнено було все на небо. ¹¹ І ось зараз три чоловіки прийшли в господу, де я був, послані з Кесарії до мене. ¹² Сказав же мені Дух йти з ними, нічого не розбираючи. Пішли яє зо мною і шість братів, і ввійшли ми в господу до чоловіка; ¹³ і звістив нам, як видів ангела в господі своїй, що став і глаголав йому: Пішли в Йоппию людей, та поклич Симона, званого Петром. ¹⁴ Він глаголати ме слова до тебе котрими спасеш ся ти й увесь дїм твій. ¹⁵ Як же став я говорити, найшов Дух сьвятий

на них, як і на нас у почині. ¹⁶ Згадав я тоді слово Господнє, як глаголав він: Йоан хрестив водою, а ви будете хреститись Духом сьвятим. ¹⁷ Коли ж рівний дар дав їм Бог, як і нам, що увірували в Господа Ісуса Христа, то хто ж я такий, щоб міг заборонити Богові? ¹⁸ Вислухавши се, замовкли, і славили Бога, говорячи: То й поганам дав Бог покаянне в життє! ¹⁹ Ті ж, що порозсипались від гонення, що сталось на Стефана, пійшли аж у Финикию, Кипр і Антиохию, нікому не проповідуючи слова, тільки одним Жидам. ²⁰ Були ж деякі з них люде з Кипру і Кириної, котрі, прийшовши в Антиохию, говорили до Єленян, благовіствуючи Господа Ісуса. ²¹ І була рука Господня з ними; і велике число увірувавши, на вернулись до Господа. ²² Дійшло ж про них слово до ушей церкви, що в Єрусалимі, і післали Варнаву, щоб пійшов аж до Антиохії; ²³ котрий прийшовши і видівши ласку Божу, зрадїв, і молив усіх, щоб у постановленню серця пробували в Господі. ²⁴ Бо був чоловік добрий, повний Духа сьвятого й віри; і прихилилось доволі народу до Господа. ²⁵ Вийшов же Варнава в Тарс шукати Павла, ²⁶ і, знайшовши його, привів його в Антиохию. Стало ся ж, що вони цілий рік збирались у церкві, і навчали багато народу, і ученики в Антиохії стали найперш звати ся Християнами. ²⁷ Тих же днів прийшли з Єрусалиму пророки в Антиохию. ²⁸ Ставши ж один з них, на ймя Агав, віщував духом, що велика голоднеча мав бути по всій вселенній, яка й постала за Кдавдия кесаря. ²⁹ З учеників же, скільки хто міг, постановив кожен з них післати на допомогу братам, що жили в Юдеї. ³⁰ Що й зробили, піславши до старших через руки Варнави та Савла.

12

¹ Під той же час здвигнув цар Ірод руки, щоб

мучити деяких із церкви. ² Вбив же Якова, брата Йоанового, мечем, ³ а видівши, що се подобаєть ся Жидам, постановив схопити й Петра. (Були ж дні опрісноків.) ⁴ І схопивши його, посадив у темницю, передавши чотиром четверицям воїнів стерегти його, задумавши після пасхи вивести його перед народ. ⁵ Стережено ж Петра в темниці; церква ж без перестану молилась Богу за него. ⁶ Як же мав його вивести Ірод, спав тієї ночі Петр між двома воїнами, скований двома залізами; а сторожі перед дверима стерегли темниці. ⁷ І ось ангел Господень став перед ним, і світло засіяло в будинку; торкнувши ж у бік Петра, підвів його, говорячи: Уставай боржій. І поспадали кайдани з рук його. ⁸ І рече ангел до него: Підпережись та підвяжи постолы твої. Зробив же так. І рече йому: Надїнь одежу твою, та йди за мною. ⁹ І, вийшовши, вийшов слідом за ним, і не знав, що се правда, що сталося через ангела; думав же, що видінне бачить. ¹⁰ Минувши ж перву сторожу й другу, прийшли до залізних воріт, що вели в город, котрі самі собою відчинились їм; і вийшовши пройшли одну улицу, і зараз відступив ангел від него. ¹¹ І, прийшовши Петр до себе, рече: Тепер знаю справді, що післяв Господь ангела свого, і вирвав мене з руки Іродової і від усього дождання народу Жидівського. ¹² І зміркувавши, прийшов до хати Марії, матери Йоана, званого Марком, де многі зібрались і молились. ¹³ Як же постукав Петр у сїнешні двері, вийшла послухати дївчина, на ймя Рода; ¹⁴ і, пізнавши голос Петра, з радощів не відчинила дверей, а вбігши, сповістила, що Петр стоїть під дверима. ¹⁵ Вони ж сказали до неї: Збожеволіла еси. Вона ж таки говорила, що се так. Вони ж казали: Се ангел його. ¹⁶ Петр же не перестав стукати; відчинивши ж, увиділи його, та й

здивувались. ¹⁷ Махнувши ж їм рукою, щоб мовчали, оповів їм, як Господь вивів його з темниці. Рече ж: Сповідіть Якова та братів про се. І, вийшовши, пійшов у друге місце. ¹⁸ Скоро ж настав день, зробивсь немалий переполох між воїнами, що стало ся з Петром. ¹⁹ Ірод же, пошукавши його, й не знайшовши, судив сторожів, та й звелів покарати їх. І перейшовши з Юдеї в Кесарию, жив (там). ²⁰ Лютував же Ірод на Тирян та на Сидонян. Прийшовши ж однодушно до него, й приєднавши Бласта, царського постельника, просили примирря; бо земля їх живилась од царської. ²¹ Призначеного ж дня Ірод, одігшись у царські шати і сівши на престолі, промовляв до них: ²² Народ же покликував: Голос Бога, а не чоловіка! ²³ Зараз же поразив його ангел Господень за те, що не віддав слави Богу; і з'їли його черви, і вмер. ²⁴ Слово ж Боже росло і множилось. ²⁵ Варнава ж та Савло вернулись із Єрусалиму, сповнивши службу, і взявши з собою Йоана, званого Марком.

13

¹ Були ж у церкві, що була в Антиохії, деякі пророки та вчителі: Варнава та Симеон, званий Нигером, та Лукий Киринейський, та Манаїл, зрощений з Іродом четверовластником, та Савло. ² Як же служили Господеві та постили, рече Дух святий: Відлучіть мені Варнаву та Савла на діло, до котрого покликав я їх. ³ Тоді вони, попостивши та помолившись і положивши руки на них, відпустили їх. ⁴ Вони ж, послані від Духа святаго, прийшли у Селевкию, а звідтіля відплили в Кипр. ⁵ І, будши в Саламіні, проповідували слово Боже по школах Жидівських, мали ж і Йоана за слугу. ⁶ Проїшовши ж остров аж до Пафи, знайшли одного чарівника, Жидівського лжепророка, на ймя Вар-Ісуса, ⁷ котрий

був у старости Сергія Павла, чоловіка розумного. Сей, покликавши Варнаву та Савла, бажав слухати слово Боже. ⁸ Протівив ся ж їм Єлима чарівник (так бо перекладаєть ся імя його), шукаючи одвернути старосту од віри. ⁹ Савло ж, - (він же) й Павел, сповнившись сьвятим Духом, і подивившись на него, ¹⁰ сказав: Ой ти, повний усякого підступу і всякого зла, сину дияволів, вороже всякої правди! чи (ніколи) не перестанеш розвертати праві дороги Господні? ¹¹ Оце ж рука Господня на тебе, й будеш сліпий, і не бачити меш сонця до часу. І зараз обняв його туман і темрява й слоняючись (мацяючи) шукав, хто б його провів за руку. ¹² Тоді видівши староста, що сталось, увірував, дивуючись наукою Господньою. ¹³ Пустивши ся ж із Пафи ті, що круг Павла, прийшли в Пергию Панфилську; Йоан же, відлучившись від них, вернувсь у Єрусалим. ¹⁴ Вони ж, перейшовши з Пергії, прибули в Антиохию Писидийську, і ввійшовши в школу субітнього дня, посідали. ¹⁵ Як же прочитано з закону та пророків, післала старшина шкільна до них, говорячи: Мужі брати, коли маєте слово утішення до людей, то промовте. ¹⁶ Вставши ж Павел і повівши рукою, рече: Мужі Ізраїльські і богобоязливі, слухайте: ¹⁷ Бог народу Ізраїльського вибрав отців наших, і підняв угору народ, як був він захожим у землі Єгипецькій, і рамям високим вивів їх з неї. ¹⁸ І до сорока літ годував їх у пустині. ¹⁹ А зруйнувавши, сім народів у землі Канаанській, попаював їм землю їх. ²⁰ А після сього літ з чотиреста й пятьдесять давав (їм) суддів до Самуїла пророка. ²¹ А потім забажали вони царя, і дав їм Бог Саула, сина Кисового, чоловіка з роду Веняминового, на сорок літ. ²² А відсунувши його, підняв їм Давида за царя, котрому сьвідкуючи, рече:

Знайшов я Давида сина Ессеевого, чоловіка по серцю моєму, котрий вчинить усю волю мою. ²³ Із його ж насіння підняв Бог по обітуванню Ізраїлеві Спасителя Ісуса, ²⁴ перед котрого приходом проповідував Йоан хрещення покаяння всьому народові Ізраїлевому. ²⁵ Сповнивши ж Йоан путь свій, рече: Хто я, думаєте ви? Се не я. А ось іде за мною, котрому я недостоєн обуве ніг розв'язати. ²⁶ Мужі брати, синове роду Авраамового, і всі богобоязливі між вами, вам слово спасення сього послано. ²⁷ Ті бо, що жили в Єрусалимі, і князі їх, не зрозумівши сього і голосів пророчих, читаних що - суботи, сповнили їх, осудивши Його, ²⁸ і, не знайшовши ніякої вини смерті, просили Пилата убити Його. ²⁹ Як же скінчилось усе, що пре Него писано, знявши з дерева, положили у гробі; ³⁰ Бог же воскресив Його з мертвих, ³¹ Многі дні являв ся Він тим, що поприходили з Ним з Галилеї в Єрусалим; вони сьвідки Його перед людьми. ³² А ми вам благовістуємо обітуванне, дане отцям, ³³ що його Бог сповнив нам, дітям їх, піднявши Ісуса, як і в другій псалмі написано: Син мій еси Ти; я сьогодні родив Тебе. ³⁴ А що воскресив Його з мертвих, так, що більш не вернеть ся на зотлінне, то так глаголав: дам вам сьвятий Давидів завіт. ³⁵ Тим і в иншій (псалмі) глаголе: Не даси Сьвятому твоєму видіти зотління. ³⁶ Давид бо, послуживши своєму родові, Божою волею уснув, і положено його до батьків його, і ввидів зотлінне; ³⁷ Той же, що Його Бог підняв, не видів зотління. ³⁸ Відоме ж нехай буде вам, мужі к брати, що через Него вам прощенне гріхів проповідуєть ся; ³⁹ і від чого не могли ви у законі ;, Мойсейовім справдити ся, у Тому всякий віруючий оправдуєть ся. ⁴⁰ Гледіть же, щоб не прийшло на вас те, що сказано в пророків: ⁴¹ Дивіть ся, гордівники,

та дивуйтесь, та й пощезайте, бо діло роблю я в дні ваші, діло, котрому не увірили б, коли б хто розказував вам. ⁴² Як же виходили вони з школи, просили їх погане, щоб і другої суботи говорили слова сі. ⁴³ Як же розійшлась школа, тоді многі з Жидів і побожних нововірців ішли слідом за Павлом та Варнавою, котрі, розмовляючи з ними, наминали їх, щоб пробували в благодаті Божій. ⁴⁴ А другої суботи мало не весь город зібрав ся слухати слово Боже. ⁴⁵ Видівши ж Жиди народ, сповнились завистю, і перечили речам Павла та хулили. ⁴⁶ Озвавшись Павел та Варнава, сказали сьміливо: До вас треба було перше промовити слово Боже; коли ж відкинули ви його і вважаєте себе за недостойних життя вічного, то ось обертаємось до поган. ⁴⁷ Так бо заповів нам Господь: Я поставив тебе сьвітлом поганам, щоб був ти на спасенне до краю землі. ⁴⁸ Слухаючи ж погане, зраділи, і прославляли слово Господнє, і увірували, скільки було їх призначено до вічного життя. ⁴⁹ Розносило ся ж слово Боже по всій тій стороні. ⁵⁰ Жиди ж наустили побожних та і поважних жінок і перших у городі, і підняли гоненне на Павла та Варнаву, та й вигнали їх із границь своїх. ⁵¹ Вони ж обтрусивши порох од ніг своїх на них, пійшли в Іконию. ⁵² Ученики ж сповнились радощами та сьвятим Духом.

14

¹ Стало ся ж в Іконії, увійшли вони вкупі в Жидівську школу, і промовляли так, що увірувало велике множество і Жидів і Єленян. ² Невірні ж Жиди підіймали й озлобляди душі поган на братів. ³ Доволі ж часу пробували вони, одважно промовляючи про Господа, що сьвідкував словом благодати своєї, і давав, щоб ознаки та чудеса робились руками їх.

⁴ Та розділилась громада городська, і одні були з Жидами, а другі з апостолами. ⁵ Як же підняв ся заколот поган та Жидів з князями їх, щоб зневажати і покаменувати їх, ⁶ вони довідавшись, повтікали в городи Ликаонські, Листру та Дервию, і в околицю, ⁷ і там благовістували. ⁸ А один чоловік у Листрі сидів невдужавши ногами, кривий бувши від утроби матери своєї, котрий ніколи не ходив. ⁹ Сей слухав, як Павел говорив; а той подививсь на него і, постерігши, що має віру, щоб одужати, ¹⁰ рече голосом великим: Стань просто на ноги твої. І підскачив і ходив. ¹¹ Народ же, видівши, що зробив Павел, підняв голос свій, говорячи по ликаонськи: Боги, уподобившись людям, зійшли до нас. ¹² Назвали ж Варнаву Зевесом, а Павла Гермесом; бо він був проводирем слова. ¹³ Жерець же (ідола) Зевеса, що був перед городом їх, привівши воли з вінками до воріт, хотів зробити посьвят разом з народом. ¹⁴ Почувши ж апостоли Варнава та Павел, роздерли одержу свою, і вбігли, покликуючи, між народ, ¹⁵ і глаголали: Мужі, на що се робите? Ми такі ж люде, як ви; благовістуємо вам, щоб від сих дурниць на вернулись до Бога живого, що сотворив небо, і землю, і море, і все, що є в них. ¹⁶ Він у минувші часи попустив усім поганам ходити дорогами їх. ¹⁷ Тільки ж не оставляв себе без свідчення, роблячи добро: даючи дощі з неба й пори вроджайні, та сповняючи їжею й радіщами серця наші. ¹⁸ се говорячи, ледве впинили народ, щоб не приносили їм посьвяту. ¹⁹ Прийшли ж з Антиохії та Ікониї Жиди, і наустивши народ, і вкаменувавши Павла, виволікли геть з города, думаючи, що він умер. ²⁰ Як же обступили його ученики, уставши ввійшов у город, а на завтра вийшов з Варнавою в Дервию. ²¹ І благовістували городу сьому, і навчивши многих,

вернулись вони в Листру, і Іконію, і Антиохію, ²² укріплюючи душі учеників, благаючи пробувати у вірі, і що многими муками треба нам увійти в царство Боже. ²³ Рукоположивши ж їм пресвітерів по церквах і помолившись з постом, передали їх Господеві, в котрого увірували. ²⁴ І, перейшовши Писидію, прийшли в Памфілію. ²⁵ А глаголавши в Пергії слово, прийшли в Аталию, ²⁶ а з відсіля поплили в Антиохію, звідкіля були передані благодаті Божій на діло, котре сповнили. ²⁷ Прибувши ж та зібравши церкву, оповідали все, що зробив Бог з ними, і як Він відчинив поганам двері віри. ²⁸ Пробували ж там час немалий з учениками.

15

¹ І, поприходивши деякі з Юдеї, навчали братів: що коли не обріжетеся по звичаю Мойсейовому, не можете спасти ся. ² Як же почав ся спір і немале змаганне Павла та Варнави з ними, то постановили, щоб Павел та Варнава і деякі інші з них пійшли до апостолів та старших у Єрусалим ради сього питання. ³ Вони ж, послані від церкви, проходили Финикию та Самарию, оповідаючи про наверненне поган; і зробили великі радощі всім братам. ⁴ Прийшовши ж у Єрусалим, прийняті були від церкви і апостолів і старших, і сповістили про все, що Бог з ними зробив. ⁵ Устали ж деякі з ересі Фарисейської, що увірували, кажучи, що треба обрізати їх та наказати, щоб хоронили закон Мойсеїв. ⁶ І зібрались апостоли та старші вглянути в сю річ. ⁷ Як же постало велике змаганне, вставши Петр, рече до них: Мужі брати, ви знаєте, що з давніх днів Бог між нами вибрав мене, щоб через мої уста погане чули слово благовістя, та й увірували. ⁸ І Бог, що знав серця, свідкував їм, давши їм Духа сьвятого, як нам, ⁹ і не розріжнив нічого між

нами й ними, вірою очистивши серця їх. ¹⁰ Тепер же чого спокутуєте Бога, щоб наложив ярмо на шию ученикам, котрого ні батьки наші, ні ми не здоліли носити. ¹¹ Нї віруємо, що благодаттю Господа Ісуса Христа спасемось, яко ж і вони. ¹² Умовкла ж уся громада, й слухала, як Варнава та Павел оповідували про ознаки та чудеса, що зробив Бог через них між поганями. ¹³ Як же вмовкли вони, озвав ся Яков, говорячи: Мужі брати, вислухайте мене. ¹⁴ Симон оповів, як Бог перше зглянув ся, щоб з поган прийняти людей в імя своє. ¹⁵ З сим сходять ся слова пророчі, яко ж писано: ¹⁶ Після сього знов верну ся, і збудую намет Давидів, що впав, і руїни його збудую знов і поставлю його, ¹⁷ щоб остальні з людей шукали Господа, і всі народи, на котрих призвано імя мое, глаголе Господь, що робить оце все. ¹⁸ Звісні од віку Богові всі діла Його. ¹⁹ То ж суджу, що не треба тим докучати, которі від поган обернулись до Бога; ²⁰ а написати їм, нехай удержують ся від ідолських гидот, та блуду, та давленого, та крові. ²¹ Мойсей бо від стародавніх родів має проповідуючих його по городах, і читаний по школах що-суботи. ²² Зводили тоді апостоли і старші і вся церква вибраних мужів з між себе післати в Антиохию з Павлом та Варнавою: Юду, названого Варсавою, та Силу, мужів-проводирів між братами, ²³ написавши через руки їх так: Апостоли та старші і брати - братам з поган, що в Антиохії, і Сирії і Киликиї, радуйте ся. ²⁴ Яко ж чули ми, що деякі з між нас вийшовши, потривожили вас словами і захитали душі ваші, говорячи, щоб обрізувались та хоронили закон, чого ми їм не наказували; ²⁵ то зводилось нам, зібравшим ся однодушне вибраних мужів післати до вас з любими нашими Варнавою та Павлом, ²⁶ людьми,

що віддавали душі свої за імя Господа нашого Ісуса Христа. ²⁷ Післали ми оце Юду та Силу, котрі й самі розкажуть про те словом. ²⁸ Зводилось бо сьвятому Духу та й нам, ніякої тяготи більш не накладувати вам, опріч сього конечного: ²⁹ щоб удержувались від жертів ідолам, та крові, та давленого, та блуду. Від чого оберегаючи себе, добре робити мете. Бувайте здорові. ³⁰ Послані ж прийшли в Антиохию і, зібравши громаду, подали посланне. ³¹ Прочитавши ж (ті), зраділи від сього потішення. ³² Юда ж та Сила, будучи самі пророками, многими словами втішали братів і утверджували. ³³ Пробувши ж (там якийсь) час, відпущені були з упокоєм од братів до апостолів. ³⁴ Зводив же Сила зостатись там. ³⁵ Павел же та Варнава пробували в Антиохії, навчаючи та благовісткуючи слово Господне з многими иншими. ³⁶ По кількох же днях рече Павел до Варнави: Вернувшись одвідаємо братів наших по всіх городах, де проповідували ми слово Господне, як вони мають ся. ³⁷ Варнава ж раяв узяти з собою Йоана, званого Марком. ³⁸ Павло ж не удостоїв брати з собою того, хто одлучивсь од них з Памфілії, і не пійшов з ними на діло. ³⁹ Постала ж ріжниця, так, що вони розлучились між собою; і Варнава, взявши Марка, поплив у Кипр, ⁴⁰ Павел же, вибравши Силу, пійшов, переданий благодаті Божій від братів, ⁴¹ і проходив Сирию і Киликию, утверджаючи церкви.

16

¹ Прийшовже у Дервию та в Листру; і ось був там один ученик, на ймя Тимотей, син однієї жінки, вірної Жидівки, батька ж Грека, ² що мав добру славу між братами у Листрі та Іконії. ³ Сього схотів Павел узяти з собою; і взявши обрізав його задля

Жидів, що були в тих місцях; знали бо всі батька його, що був Грек. ⁴ Як же проходили города, передавали їм хоронити устави, постановлені від апостолів та старших, що в Єрусалимі. ⁵ Церкви ж утверджувались у вірі, і прибували числом щодня. ⁶ Як же пройшли Фригию та Галацьку сторону, заборонив їм сьвятий Дух промовляти слово в Азії. ⁷ Прийшовши ж в Мисию, поривались йти в Витинию, і не пустив їх Дух. ⁸ Перейшовши ж Мисию, прийшли в Трояду. ⁹ І явилось уночі видінне Павлу: стояв один чоловік Македонець, благаючи його й говорячи: Прийшовши в Македонцю, поможи нам. ¹⁰ Як же видінне увидів, забажали ми зараз іти в Македонцю, зрозумівши, що Господь покликав нас благовістувати їм. ¹¹ Пустившись тоді з Трояди, приспіли ми в Самотракию, другого ж дня в Неаполь, ¹² а звідтіля в Филипи, котрий єсть первий город тієї части Македонії - осада. Пробували ж ми в сьому городі кілька днів. ¹³ А субітнього дня вийшли геть а города над річку, де бувало звичайно моленне, і посідавши говорили до жінок, що посходились. ¹⁴ І слухала нас одна жінка, на ймя Лидия, купчиха кармазином, із города Тиятирського, що шанувала Бога; їй же Господь відчинив серце уважати на глаголане від Павла. ¹⁵ Як же охрестилась вона і дім її, благала, говорячи: Коли ви судили мене, що я вірна Господеві, то, ввійшовши в господу мою, пробувайте. І присилувала нас. ¹⁶ Стало ся ж, як ми йшли на молитву, зустріла нас одна дівчина, що мала духа віщого, і котра заробіток великий давала панам своїм, ворожачи. ¹⁷ Ся, йдучи слідом за Павлом та за нами, покликувала, кажучи: Сї люде - слуги Вишнього Бога, що звіщають нам дорогу спасення. ¹⁸ Робила ж се многі дні. Далій Павел, розсердившись і обернувшись, рече духові: Повеліваю тобі імям

Ісуса Христа, вийди з неї. І вийшов тієї ж години.
¹⁹ Видівши ж пани її, що пропала надія заробітку їх, схопивши Павла та Силу, потягли їх на майдан до князів. ²⁰ І привівши їх до воївод, казали: Сї люде вельми трівожать город наш, будвши Жидами, ²¹ і навчають звичаїв, котрих не годить ся нам приймати, ані робити, будвши Римлянами. ²² І встав народ проти них, а воїводи, роздерши одежу їх, звеліли бити їх. ²³ І завдавши їм багато ран, повкидали в темницю, звелівши темничнику пильно стерегти їх. ²⁴ Котрий прийнявши такий наказ, повкидав їх у саму середню темницю і позабивав ноги їх у колоду. ²⁵ О півночі Павел та Сила молившись славили Бога піснею, і чули їх вязники. ²⁶ Нараз став ся великий трус, так що аж підвалини в вязниці захитались; і повідчинялись зараз усі двері, і поспадали кайдани з усіх. ²⁷ Прокинувши ся ж темничник од сну, та побачивши відтинені двері темниці, вийнявши меч, хотів себе вбити, думаючи, що повтікали вязники. ²⁸ Покликнув же голосом великим Павел, говорячи: Не роби собі нічого лихого, всі бо ми тут. ²⁹ Попросивши ж сьвітла, вбіг трусячись, і припав до Павла та Сиди, ³⁰ а, вивівши їх геть, каже: Добродії, що мені робити, щоб спастись? ³¹ Вони ж рекли: Віруй в Господа Ісуса Христа, то спасеш ся ти і дім твій. ³² І глаголали йому слово Господне, і всім, що в дому його. ³³ І, взявши їх тієї ж нічної години, пообмивав рани, та й охрестив ся сам і всі його зараз. ³⁴ І, повівши їх у господа свою, заставив перед ними стіл, і веселив ся з усім домом, увірувавши в Бога. ³⁵ Як же настав день, прислали воїводи наличників, кажучи: Відпусти людей сих. ³⁶ Звістив же темничник про сї слова Павла, що прислали воїводи, щоб відпустити вас; ³⁷ Павел же рече: Бивши нас прилюдно неосуджених людей

римських, повкидали в темницю, а тепер потай нас виганяють? Нї бо, а нехай самі, прийшовши, виведуть нас. ³⁸ Звістили ж воїводам паличники слова сї; і перелякались, почувши, дцо вони Римляне. ³⁹ І прийшовши благали їх, і вивівши просили, щоб вийшли з города. ⁴⁰ І, вийшовши вони з темниці, прийшли до Лидії, і, побачивши братів, утішили їх, та й пішли.

17

¹ Перейшовши ж Амфіполь та Аполонию, прийшли в Солунь, де була школа Жидівська. ² По звичаю ж своєму, ввійшовши до них Павел, три суботи розмовляв з ними з писання, ³ виказуючи і доводячи, що треба було Христу постраждати і воскреснути з мертвих, і що се Христос Ісус котрого я звіщаю вам. ⁴ І деякі з них увірували, та й пристали до Павла та Сили, і побожних Єленян велике множество і жінок значних немало. ⁵ Завидуючи невірні Жиди, і назбиравши гультаїв, якихсь поганих людей, і зібравши купу, збунтували народ, і напавши на хату Ясонову, шукали їх, щоб вивести перед народ. ⁶ Не знайшовши ж їх, поволокли Ясона та кілька братів до городської старшини, гукаючи: Ті, що заколотили вселенну, і сюди поприходили; ⁷ Ясон прийняв їх; і всі вони йдуть проти уставів кесаревих, говорячи, що єсть инший цар, Ісус. ⁸ Стрївожили ж вони народ і городську старшину, що чули се. ⁹ І взявши поруку у Ясона і в иншх, відпустили їх. ¹⁰ Брати ж зараз уночі вислали Павла та Силу у Верюю. Прибувши вони (туди), прийшли в Жидівську школу. ¹¹ Сї ж були благородніці від тих, що в Солунї; вони прийняли слово з великою охотою, щодня розбираючи писанне, чи так воно є. ¹² Многі ж з них увірували, і з Єленських жінок поважних і з

чоловіків не мало. ¹³ Як же довідались ті, що з Солуня Жиди, що і в Верії проповідуєть ся від Павла слово Боже, то прийшли й сюди, бунтуючи народ. ¹⁴ Зараз же післали тоді брати Павла, щоб йшов ніби над море, а Сила та Тимотей zostались. ¹⁵ Ті, що провозжали Павла, провели його аж до Атин, і, прийнявши наказ до Сиди та Тимотея, щоб як найборжій прийшли до него, пійшли. ¹⁶ Як же дожидав їх Павел в Атинах, кипів дух його в йому, бачивши город, одданий ідољству. ¹⁷ Розмовляв же в школі з Жидами та з побожними, та й на торгу що-дня з тими, з ким довело ся. ¹⁸ Деякі ж з Фидософів Епикуреїв та Стоїків змагали ся з ним; і одні казали: Що хоче сей балакайло сказати? інші ж: Здаєть ся, буде проповідником чужих богів, - бо благовіствував їм Ісуса та воскресенне. ¹⁹ І, схопивши його, повели в Ареопаг, говорячи: Чи можемо знати, що се ти за нову таку науку проповідуєш? ²⁰ Чуже бо щось вносиш в уші наші; то хочемо знати, що воно має бути. ²¹ Усі бо Атиняне і захожі чужоземці ні про що инше не дбали, як говорити або слухати що нове. ²² Ставши ж Павел посередині Ареопага, рече: Мужі Атиняне, по всьому виджу, що ви вельми побожні. ²³ Бо, ходячи та дивлячись на божниці ваші, знайшов я жертівню, на котрій написано: Невідомому Богу. Кому ж ви, не відаючи, поклоняєтесь, того я проповідую вам. ²⁴ Бог, що сотворив сьвіт і все в йому, сей неба і землі. Господь, не в рукотворних храмах домує, ²⁵ ні від рук чоловічих служенне приймає, дознаючи нужду в чому; сам бо дає всім життє, і диханнє, і все; ²⁶ і зробив з однієї крови ввесь рід чоловічий, щоб жила на всему лиці землі, відграничивши наперед призначені часи і гряниці домування їх, ²⁷ щоб шукали Господа, чей намацяють Його та знайдуть, хоч недалеко (Він) від кожного з нас. ²⁸ Ним бо живемо й двигаємось, і

єсьмо, як і деякі з ваших поетів мовляли: Його бо й рід ми. ²⁹ Бувши ж оце Божим родом, не мусимо думати, що Божество похоже на золото, або на камінь, різьбу, іскуства і видумки чоловічої. ³⁰ От же не вважаючи на часи незнання, Бог тепер повеліває всім людям усюди каятись; ³¹ бо призначив день, в котрий судити ме вселенну правдою через Чоловіка, котрого наперед постановив, подаючи певноту всім, воскресивши Його з мертвих. ³² Чуючи про воскресенне мертвих, деякі сьміялись, інші ж казали: Послухаємо тебе знов про се. ³³ І так Павел пійшов з посеред них. ³⁴ Деякі ж люде, приставши до него, увірували, між котрими і Дионисий Ареопагит, і жінка на ймя Дамара, і інші з ними.

18

¹ Після сього, покинувши Павел Атини, прийшов у Коринт, ² І, знайшовши одного Жидовина, на ймя Авкилу, родом Понтянина, тільки що прибувшого з Італії, і Прискилу, жінку його (бо Клавдий повелів, щоб усї Жиди вийшли з Риму), прийшов до них. ³ А, бувши одного з ними ремесла, пробував у них і робив; були бо наметники по ремеслу. ⁴ І розмовляв що-суботи в школі, і пересьвідчував Жидів і Єленян. ⁵ Як же прийшов з Македонії Сила та Тимотей, був Павел спонукуваний духом, сьвідкуючи Жидам про Христа Ісуса. ⁶ Як же противились вони і хулили, струснувши він одежу, рече до них: кров ваша на голови ваші; я чистий; від нині між погане йду. ⁷ І, пійшовши звідтіля, прийшов у господу одного, на ймя Юста, що поклоняв ся Богу, котрого господа була обіч школи. ⁸ Крисп же, шкільний старшина, увірував у Господа з усїм домом своїм, і многі з Коринтян, почувши, увірували, та й охрестились. ⁹ Рече ж Господь у нічному видінню Павлу: Не бій

ся, тільки говори й не мовчи: ¹⁰ бо я з тобою, і ніхто не одважить ся тобі нічого лихого заподіяти; бо в мене багато людей у сьому городі. ¹¹ І пробував там рік і шість місяців, навчаючи між ними слова Божого. ¹² Як же старостував Галион в Ахаї, напали однодушне Жиди на Павла, та й повели його перед суд, ¹³ говорячи, що він намовляє людей проти закону шанувати Бога. ¹⁴ Як же хотів Павел одкрити уста. каже Галион до Жидів: Жидове, коли б (тут була) кривда яка, або лихе діло, вислухав би я вас (до слова). ¹⁵ Коли ж (тут) питанне про слово, та імена, та про закон ваш, то гледіть самі; суддею бо сього не хочу бути. ¹⁶ Та й повиганяв їх із судища. ¹⁷ Тоді всі Єленяне, взявши Состена, шкільного старшину, били його перед судищем; та Галионові було про те байдуже. ¹⁸ Павел же, пробувши там ще доволі днів, попрощавшись із братами, поплив у Сирию (а з ним Прискила й Авкила), остригши голову в Кинхреяx; бо зробив був обітницю. ¹⁹ Прибувши ж у Єфес, zostавив тих там, сам же, ввійшовши в школу, розмовляв з Жидами. ²⁰ Як же просили його, щоб довший час побув у них, не зволив, ²¹ а попрощав ся з ними, говорячи: Притьмом мушу съвято, що надходить, съвяткувати в Єрусалимі; та вернусь знов до вас, коли буде воля Божа. І поплив з Єфесу. ²² А прибувши в Кесарию, вступив (до Єрусалиму), і привитавши церкву, пійшов ув Антиохию. ²³ І, пробувши тут час якийсь, вийшов, проходячи рядом Галацьку сторону та Фригию, і утверджуючи всіх учеників. ²⁴ Один же Жидовин, на ймя Аполос, родом Александриєць, чоловік вимовний і сильний у писаннях, прийшов у Єфес. ²⁵ Сей був наставлений на путь Господень, і палаючи духом, промовляв і навчав пильно про Господа, знаючи тільки про хрещенне Йоанове.

²⁶ І почав одважно говорити в школі. Слухаючи ж його Авкила та Прискила, прийняли його, і виложили йому доладніщ путь Господень. ²⁷ Як же захотів він перейти в Ахаю, писали брати ученикам, напоминаючи прийняти його; а він прибувши, много помагав тим, що увірували благодаттю; ²⁸ сильно бо обличав Жидів прилюдно, доводячи писаннями, що Ісус єсть Христос.

19

¹ Стало ся ж, як був Аполос у Коринті, пройшовши Павел верхні сторони, прибув у Єфес, і, знайшовши деяких учеників, ² рече до них: Чи прийняли ви Духа сьвятого, увірувавши? Вони ж жазали йому: Ба й не чували, чи е Дух сьвятий. ³ І рече до них: У що ж ви хрестились? Вони ж казали: В Йоанове хрещенне. ⁴ Рече ж Павел: Йоан хрестив хрещеннем покаяння, глаголючи людям, щоб у Грядущого за ним вірували, се єсть в Христа Ісуса. ⁵ Почувши ж се, хрестились в імя Господа Ісуса. ⁶ І, як положив на них Павел руки, зійшов Дух сьвятий на них, і заговорили мовами, і пророкували. ⁷ Було ж усїх до дванайцяти чоловік. ⁸ Увійшовши ж у школу, промовляв одважно три місяці, розмовляючи і доводячи про царство Боже. ⁹ Як же деякі закаменіли, й не слухали, злословлячи путь (Господень) перед народом, відступив од них і відлучив учеників, та й що-дня розмовляв в школі одного Тирана. ¹⁰ Се діялось два роки, так що всі, що проживали в Азії, слухали слово Господа Ісуса, - Жиди й Єленяне. ¹¹ І не малі чудеса робив Бог руками Павловими, ¹² так що на недужих вкладали з тіла його хустки або рушники, й покидали їх недуги, й злі духи виходили з них. ¹³ Почали ж деякі з тиняючих ся Жидів-заклинателів іменувати над маючими духів лукавих імя Господа і Ісуса, говорячи: Заклинаємо

вас Ісусом, котрого Павел проповідує. ¹⁴ Було ж якихсь сім синів Скеви Жидовина архиерея, що се робили. ¹⁵ Та дух лукавий озвавшись, казав: Ісуса знаю, і Павла знаю; ви ж хто такі? ¹⁶ І кинувсь на них чоловік, що в йому був дух лукавий, і, опанувавши їх, подужав їх так, що нагі й зранені повтікали з того дому. ¹⁷ Стало ся ж се відоме всім Жидам і Єлєнянам, що жили в Єфесі; і попав страх на всіх їх, і величано імя Господа Ісуса. ¹⁸ І многі з вірних приходили, і визнавали, і виявляли учинки свої. ¹⁹ Доволі ж багато з тих, що робили чари, позносивши книги свої, попалили перед усіма; і злічено ціну їх, і налічено пятьдесять тисяч срібняків. ²⁰ Так потужно росло слово Господнє і укріплялось. ²¹ Як же се сповнилось, постановив Павел у душі, пройшовши через Македонію та Ахаю, йти в Єрусалим, говорячи, що, побувши там, мушу й Рим побачити. ²² Піславши ж у Македонію двох послугуючих йому, Тимотея та Єраста, сам пробув ся) час ув Азії. ²³ Стала ся ж часу того немала трівога про Господень путь. ²⁴ Один бо, на ймя Димитрий, золотар, що робив срібні храми Артемиди, давав ремесникам немалий заробіток. ²⁵ Зібравши їх і інших сього діла робітників, каже: Люде, ви знаєте, що з сього заробітку прожиток наш; ²⁶ та бачите й чуєте, що не то в Єфесі, а мало не по всій Азії сей Павел, пересьвідчивши, одвернув багато народу, говорячи, що нема богів рукотворних. ²⁷ І не тільки се ремеслу нашому грозить, прийти в упадок, та щоб і храм великої богині Артемиди не обернувсь у ніщо, і не пропало величче тієї, котрій вся Азия і вселенна поклоняєть ся. ²⁸ Вислухавши се і сповнившись гнівом, закричали, говорячи: Велика Артемида Єфеська! ²⁹ І ввесь город був повен заколоту; і кинулись однодушне до театру,

схопивши Гайя та Аристарха, Македонян, подорожніх товаришів Павлових. ³⁰ Як же хотів Павел увійти між народ, не пустили його ученики. ³¹ І деякі з Азійської старшини, будши йому приятелями, піславши до него, благали, щоб не йшов до театру. ³² Інші ж що инше гукали; була бо громада заколочена, і більша з них (часть) не знала, чого посходились. ³³ З народу ж вивели Александра, і Жиди попихали його наперед. Александр же, махнувши рукою, хотів був оправдуватись перед народом. ³⁴ Як же довідались, що він Жидовин, то всі гукали в один голос годин зо дві: Велика Артемида Єфеська! ³⁵ Утихомиривши ж писар народ, каже: Мужі Єфеські, що б то був за чоловік, котрий не знав би, що город Єфес шануватель великої богині Артемиди і Диопета! ³⁶ А коли нічого проти сього не можна сказати, то треба вам угамуватись і нічого нерозважно не робити. ³⁷ Привели бо ви чоловіків сих, що ні сьвятого не крали, ні богині вашої не хулили. ³⁸ Коли ж Димитрий та ремісники що з ним, мають з ким справу, то (на се) судді судять і є старости; нехай позивають один одного. ³⁹ А коли чого иншого допевняєтесь, то у законному зборі розсудить ся. ⁴⁰ Бо ще опасуємось, щоб не обвинувачено нас за сьогоднішню бучу, не маючи жадної причини, котрою могли б справдити се збіговище. ⁴¹ І, се промовивши, розпустив громаду.

20

¹ А, як утихомирилась буча, покликав Павел учеників і попрощавшись, вийшов у дорогу до Македонії. ² Пройшовши ж ті сторони і напімнувши їх многими словами, прийшов у Грецію. ³ Поживши ж (там) три місяці, як засіли на него Жиди, коли

хотів був плисти в Сирию, надумавсь вернутись через Македонію. ⁴ Товаришували йому до Азії Сосипатр Вериець і Солуняне Аристарх та Секунд, та Гай Дервянин, та Тимотей, і Азияне Тихик та Трофим. ⁵ Сі, пійшовши попереду, підждали нас у Трояді. ⁶ Ми ж поплили після опрісночних днів із Филип, та й прибули до них за пять днів у Трояду, де пробули сім день. ⁷ Первого ж дня в тижні, як зібрались ученики на ломанне хліба, проповідував їм Павел, хоча бы вийти назавтра, і продовжив слово до півночі. ⁸ Було ж сьвітла много в гірницї, де ми зібрали ся. ⁹ Сидїв же один молодець, на ймя Євтих, на вікні, та й обняв його твердий сон; і, як Павел промовляв много, похилрзпшсь зі сну, упав з третього поверху до долу, і підняли його мертвого. ¹⁰ Зійшовши ж Павел у низ, припав до него, й обнявши рече: Не трівожтесь, душа бо його в йому. ¹¹ Зійшовши ж угору, переломив хліб, і попоївши, бесїдував багато аж до зорі, та й пійшов. ¹² Привели ж хлопця живого і втішились немало. ¹³ Ми ж, прийшовши до корабля, поплили в Асон, хотївши звідтіля взяти Павла, тав бо звелів, хотївши сам йти пішки. ¹⁴ Як же зійшов ся з нами в Асонї, узявши його, прибули ми в Митилену. ¹⁵ А відпливши звідтіля, причалили ми другого дня проти Хиоса, на другий же день поплили в Самос, та, побувши в Трогилиї, другого дня прийшли в Милет. ¹⁶ Надумавсь бо Павел плисти мимо Єфеса, щоб не гаятись в Азії, а поспішав, коли можна, щоб йому бути в день пятидесятниці в Єрусалимі. ¹⁷ З Милета ж, піславши в Єфес, прикликав старших церковних. ¹⁸ Як же прийшли до него, рече їм: Ви знаєте з первого дня, як прийшов я в Азию, яким робом пробував я з вами всякого часу, ¹⁹ служачи Господові з усякою покорою і многими слїзми і спокусами, які прилучали ся мені од Жидівського

чигання, ²⁰ і що я ні від чого корисного не вхилив ся, щоб не звістити вам і не навчати вас прилюдно і по домам, ²¹ свідкуючи й Жидам і Єлєнянам покайне перед Богом і віру в Господа нашого Ісуса Христа. ²² І ось я, звязаний духом, йду в Єрусалим, не знаючи, що в йому приключить ся мені. ²³ Тільки що Дух святий по городам свідкує слово, що кайдани мене та муки ждуть. ²⁴ Та ні про що я не дбаю, й не дорога мені душа моя, аби з радістю скінчити путь мій і ту службу, що прийняв я од Господа Ісуса, щоб свідкувати євангелію благодати Божої. ²⁵ І тепер ось я знаю, що більш не бачити мете лица мого ви всі, між котрими ходив я, проповідуючи царство Боже. ²⁶ Тим я свідкую вам сьогодні, що чистий я від крові всіх. ²⁷ Бо я не вхиливсь обьявляти вам усяку волю Божу. ²⁸ Тим достерегайте себе і все стадо, в котрому вас Дух святий настановив єпископами, щоб пасти церкву Божу, котру придбав кровю своєю. ²⁹ Я бо знаю се, що після виходу мого прийдуть вовки хижі між вас, що не пощадять стада. ³⁰ І з вас самих устануть люде, говорячи розворотне, щоб потягти учеників за собою. ³¹ Тим пильнуйте, памятаючи, що три роки ніч і день не переставав я із слізми напоминати кожного. ³² А тепер передаю вас, брати, Богові і слову благодати Його, котрим може збудувати вас і дати вам наслідде між усіма освяченими. ³³ Срібла або золота або одежі, - нічого не жадав я. ³⁴ Сами ж знаєте, що потребиною моїм і тим, хто бував зо мною, служили оці руки мої. ³⁵ У всьому показав я вам, що, так працюючи, треба помагати малосильним і памятати слова Господа Ісуса, що Він глаголав: Більше щасте давати, ніж приймати. ³⁶ І се промовивши, упав на коліна свої, і моливсь із усіма ними. ³⁷ Доволі ж було плачу у всіх, і, впавши на шию Павлові, цілували його,

³⁸ смуткуючи найбільш про те слово, що промовив, що більш не мають лица його видіти. І провели його до корабля.

21

¹ Як же сталось, що ми поплили, попросившись із ними, то просто верстаючи дорогу, прибули ми в Кон, другого ж дня в Родос, а з відтіля в Патару. ² І, знайшовши корабель, що плив у Финикию, сівши, поплили ми. ³ Зуздрівши Кипр і минувши його ліворуч, поплили ми в Сирию, та й пристали в Тирі, там бо треба було кораблю скинути тягар. ⁴ І, знайшовши учеників, пробули ми там сім день. Вони Павлові казали Духом не йти в Єрусалим. ⁵ А як ми скінчили дні, вийшовши пійшли ми; а всі провозжали нас із жінками й дітьми аж за город; і, приклонивши коліна на березі, помолились; ⁶ і, попросившись один з одним, увійшли в корабель, вони ж вернулись до дому. ⁷ Ми ж, скінчивши плавання від Тира, пристали в Птоломаїді, і, привитавши братів, пробули в них один день. ⁸ Назавтра ж, вийшовши ті що а Павлом, прибули в Кесарию; і, ввійшовши в господу Филипа благовістника, одного з семи, пробували в него. ⁹ Було ж у него четверо дочок дівчат, що пророкували. ¹⁰ Як же пробували там много днів, прийшов з Юдеї один пророк, на ймя Агав. ¹¹ І, прийшовши до нас, і взявши пояс Павла, звязавши руки свої і ноги, рече: Так глаголе Дух съвятий: Чоловіка, чий се пояс, оттак звяжуть у Єрусалимі Жиди, і видадуть у руки поганам. ¹² Як же почули ми се, благали ми й тамешні, щоб не йшов він у Єрусалим. ¹³ Озвав ся ж Павел: Що робите, плачучи та рвучи мені серце? я бо не то звязаним бути готов, а й умерти в Єрусалимі за ймя Господа Ісуса. ¹⁴ Як же він не дав себе вговорити, замовкли ми, кажучи: Нехай буде воля Господня.

¹⁵ По тих же днях, налагодившись, пустились у Єрусалим. ¹⁶ Ішли ж з нами й деякі з учеників із Кесарії, і вели одного Мнасона Кипрянина, старого ученика, в котрого б нам оселитись. ¹⁷ Як же прибули к Єрусалим, радо прийняли нас брати. ¹⁸ Назавтра прийшов Павел до Якова, прийшли ж і всі старші. ¹⁹ І, привитавши їх, розказував про все, що зробив Бог між поганями через служення його. ²⁰ Вони ж, вислухавши, прославляли Господа, і рекли йому: Бачиш, брате, скільки тут тисяч Жидів, що увірували, а всі вони ревнителі закону. ²¹ Про тебе ж -дознались, що ти навчаєш відступлення від закону Мойсейового усіх Жидів між поганями, говорячи, щоб не обрізували дітей своїх, ані додержували звичаїв. ²² Що ж тепер (робити)? Конче зійдеть ся купа; прочують бо, що прийшов еси. ²³ Зроби ж оце, що тобі скажемо: Є в нас чотири чоловіки таких, що мають на собі обітницю. ²⁴ Узявши їх, очистись із ними, та й втрать ся на них, щоб обстригли голови; то й знати муть усі, що чого дознались про тебе, се ніщо, та що й ти ходиш у законі, хоронячи його. ²⁵ Що ж до увірувавших поган, ми писали, присудивши, щоб такого нічого вони не додержували, а тільки щоб хоронились ідолської жертви, та крові, та давленого, та блуду. ²⁶ Тоді Павел, узявши тих чоловіків, і очистившись із ними, увійшов назавтра в сьвятилище, звіщаючи сповненне днів очищення, доки принесеть ся за кожного з них принос. ²⁷ Як же вже мало сім день скінчитись, Азійські Жиди, побачивши його в сьвятилищі, збунтували весь народ, і наложили руки на него, ²⁸ гукаючи: Мужі Ізраїлеві, помагайте! Се чоловік, що проти народу й закону й місця сього всіх усюди навчає, та що й Єленян увів у сьвятилище, й опоганив сьвяте місце се. ²⁹ (Виділи бо Трофима Єфесця у городі з ним, про

котрого думали, що його увів у святилище Павел.)³⁰ І здвигнувся увесь город, і постало збіговище народу; і взявши Павла, виволікли з церкви, і зараз зачинили двері.³¹ Та, як хотіли вбити його, дійшла вістка до тисячника роти, що весь Єрусалим збунтував ся.³² Узявши він зараз воїнів і сотників побіг на них; вони ж, побачивши тисячника та воїнів, перестали бити Павла.³³ Приступивши ж тисячник узяв його і звелів закувати в два ланцюги, і питав, хто він такий, і що зробив.³⁴ І деякі кричали одно, а інші друге між народом; і, не здолівши довідатись нічого певного за гуком, звелів вести його в замок.³⁵ Як же дійшов до сходів, то прилучилось, що мало не несли його воїни задля натовпу народу.³⁶ Ішло бо за ним множество народу з криком: Стрять його!³⁷ А, як мали вводити Павла в замок, рече він тисячнику: Чи дозволиш сказати що тобі? Він же каже: Чи вмієш по грецьки?³⁸ Чи не ти єси Єгиптянин, що перед сими днями зробив бунт та вивів у пустиню чотири тисячі народу розбишацького?³⁹ Рече ж Павел: Я чоловік Жидовин Тарсійський, славного города Киликиї житель; прошу тебе, дозвожь мені промовити до народу.⁴⁰ Як же дозволив, тоді Павел, ставши на сходах, махнув рукою до народу, й як настало велике мовчанне, промовив Жидівською мовою, говорячи:

22

¹ Мужі брати й батьки, вислухайте тепер мов оправданне перед вами.² Почувши ж, що Жидівською мовою говорив до них, ще більш утихомирились.³ І рече: Я справді чоловік Жидовин, роджений у Тарсі Киликийському, зрощений же у сьому городі при ногах Гамалиїла, навчений добре отцівського закону, бувши ревнителем Бога, якож вв всі тепер.⁴ Я сей

путь гонив до смерте, вяжучи та віддаючи в темниці чоловіків і жінок; ⁵ яко ж і архиерей засьвідкує мені, і вся старшина, від котрих і листи взявши до братів, ішов я в Дамаск, щоб звязавши привести у Єрусалим тих, що там були, щоб скарано їх. ⁶ Стало ся ж мені, як ішов я і наближавсь до Дамаску, о полудні зразу осіяло мене велике сьвітло з неба. ⁷ І впав я на землю, і почув голос, глаголючий мені: Савле, Савле, чого мене гониш? ⁸ Я ж озвавсь: Хто єси, Господи? і рече до мене: Я Ісус Назорей, котрого ти гониш. ⁹ Ті ж, що були зо мною, виділи сьвітло і полякались; голосу ж не чули, що глаголав мені. ¹⁰ Сказав же я: Що робити мені, Господи? Господь же рече до мене: Уставши йди в Дамаск; а там скажуть ся тобі про все, що постановлено тобі робити. ¹¹ Як же не бачив я від сяйва того сьвітла, то ведений за руку від тих, що були зо мною, увійшов я в Дамаск. ¹² Ананія ж, чоловік один побожний по закону, доброї слави у всіх тамешніх Жидів, ¹³ прийшовши до мене і ставши, рече мені: Савле брате, прозри. І я тій ж години побачив його. ¹⁴ Він же рече: Бог отців наших вибрав тебе розуміти волю Його, й видіти Праведника, й чути голос із уст Його. ¹⁵ Бо будеш сьвідком Йому перед усіма людьми у тому, що ти бачив і чув єси. ¹⁶ А тепер чого гаєш ся? уставши охрестись, та обмий гріхи твої, призвавши імя Господне. ¹⁷ І сталось, як вернувсь я в Єрусалим та моливсь у церкві, то був у захопленню, ¹⁸ і видів Його, глаголючого мені: Поспіши та вийди боржій з Єрусалиму, бо не приймуть сьвідчення твого про мене. ¹⁹ А я сказав: Господи, вони знають, що я вкидав у темниці та бив по школах тих, що вірували в Тебе. ²⁰ І як пролилась кров Стефана, сьвідка Твого, я сам стояв і похваляв убийство його, стережучи одежі убийців його. ²¹ І

рече до мене: Іди: бо я до поган далеко пішло тебе. ²² Слухали ж його аж до сього слова, а тепер зняли голос свій, кажучи: Геть із землі такого! не жити йому. ²³ Як же кричали вони та кидали одержу, та підкидали порохом на воздух, ²⁴ звелів тисячник вести його в замок, і казав бійкою допитуватись у него, щоб дознатись, чого так гукають на него. ²⁵ Як же розтягнуто (в'язано) його реміннем, рече Павел до сотника стоячого: Хиба годить ся вам чоловіка Римлянина, та й несудженого, бити? ²⁶ Почувши ж сотник, приступивши до тисячника, сповістив, говорячи: Дивись, що хочеш робити; чоловік бо сей Римлянин. ²⁷ Прийшовши тисячник промовив до него: Скажи мені, чи Римлянин еси ти? Він же рече: Так. ²⁸ І відказав тисячник: За велику суму здобув я се горожанство. Павел же рече: Я ж і родивсь (у йому). ²⁹ Зараз тоді відступили від него ті, що мали в него допитуватись; і тисячник злякав ся, довідавшись, що се Римлянин, і що він його закував. ³⁰ Назавтра ж, хотівши довідатись певно, за що винуватять його, зняв з него кайдани, і звелів прийти архиєреям і всій раді їх і, вивівши Павла, поставив перед ними.

23

¹ Поглянувши ж Павел пильно на раду рече: Мужі брати, я жив у всій добрій совісті перед Богом до сього дня. ² Архиєрей же Ананія звелів тим, що стояли перед ним, бити його в лице. ³ Тоді рече Павел до него: Бити ме тебе Бог, стїно побіляна; і ти сидиш, щоб судити мене по закону, а проти закону велиш мене бити? ⁴ Ті ж, що стояли, сказали: Ти архиєрея Божого злорічиш? ⁵ Рече ж Павел: Не знав я, брати, що се архиєрей: писано бо: Не казати меш лихого на князя народу твого. ⁶ Постерігши ж Павел, що одна часть (людей) Садукейська, а

друга. Фарисейська, покликнув у раді: Мужі брати! я Фарисей, син Фарисеїв; за надію воскресення мертвих мене судять. ⁷ Як ж се промовив, постала незгода між Фарисеями та Садукеями; і розділилась громада. ⁸ Садукеї бо кажуть, що нема воскресення, ні ангела, ні духа, а Фарисеї визнають обох. ⁹ Постав же крик великий; і, вставши письменники части Фарисейської, змагались, говорячи: Нічого лихого не знаходимо в чоловікові сему; коли ж дух промовив до него або ангел, то не воюймо з Богом. ¹⁰ І, як постала буча велика, тисячник, опасуючись, щоб вони не розірвали Павла, звелів воїнам зійти, та, вхопивши його з посеред них, привести в замок. ¹¹ Другої ж ночі став перед ним Господь і рече: Бодрись, Павле; як бо ти свідкував про мене в Єрусалимі, так ти маєш і в Римі свідкувати. ¹² Як же настав день, зложивши змову деякі з Жидів, заклились, говорячи, що ні їсти муть, ні пити муть, доки не вбють Павла. ¹³ Було ж більш сорока, що сю клятьбу зробили. ¹⁴ Приступивши вони до архиереїв та старших, казали: клятьбою поклялись ми нічого не їсти, доки не вбємо Павла. ¹⁵ Тепер же ви дайте знати тисячникові й раді, щоб завтра вивів його до вас, ніби хочете розвідатись пильніше про справу його; ми ж, поки ще він наближить ся, готові будемо вбити його. ¹⁶ Прочувши ж син сестри Павлової про їх задум на него, прийшовши і ввійшовши в замок, сказав Павлові. ¹⁷ Покликавши ж Павел одного з сотників, рече: Одведи хлопця сього до тисячника; має бо щось сказати йому. ¹⁸ Він же, взявши його, повів до тисячника, й каже: Вязник Павел, покликавши мене, просив привести до тебе сього хлопця; має бо щось сказати тобі. ¹⁹ Узнявши ж його за руку тисячник, і відійшовши на самоту, питав його: Про що ти маєш звістити мені? ²⁰ Він же каже, що Жида

змовились просити тебе, щоб завтра привів Павла до них у раду, наче б хотіли краще розпитатись про него. ²¹ Ти ж не слухай їх: засідаєть ся бо їх на него більш сорока чоловік, що закликали ся не їсти й не пити, доки не вбють його; і тепер готові вони, дожидаючи від тебе обіцянки. ²² Тисячник же відпустив хлопця, звелівши нікому не казати, що се виявив еси передо мною. ²³ І, покликавши двох із сотників, каже: Наготовте дві сотні воїнів, щоб ішли в Кесарию, та сімдесять комонників, та дві сотні стрельців на третю годину ночі; ²⁴ і скотину наготовити, щоб, посадивши Павла, одвели цілого до старости Феликса. ²⁵ Написав же й лист такого змісту: ²⁶ Клавдий Лизия вельможному старості Феликсові: радуй ся. ²⁷ Чоловіка сего Жиди схопили і мали вбити; я ж, пристигши з військом, одняв довідавшись, що він Римлянин. ²⁸ Хотівши ж довідатись про причину, за що обвинували його, увів його в раду їх, ²⁹ і знайшов, що обвинували його про питання закону їх, та ніякої вини, достойної смерти або кайданів, нема в йому. ³⁰ Як же сказано мені про зраду, що мала бути од Жидів на чоловіка сього, зараз післав я його до тебе, звелівши і винувателям його говорити перед тобою, що мають на него. Бувай здоров. ³¹ Воїни ж, як звелено їм, узявши Павла, повели в ночі в Антипатриду. ³² А назавтра, zostавивши комонників йти з ним, вернулись у замок. ³³ Вони ж, ввійшовши в Кесарию і оддавши лист старості, поставили перед ним і Павла. ³⁴ Прочитавши ж староста і спитавши, з якої він країни, та довідавшись, що з Киликиї, ³⁵ слухати му тебе, каже, як прийдуть винувателі твої. І звелів стерегти його в преторії Іродовій.

24

¹ По пяти ж днях прийшов архиєрей і Ананія з

старшими і з речником, Тертидом якимся, і озвались вони перед старостою проти Павла. ² Як же покликано його, почав винувата Тертил, говорячи: Дознаючи через тебе великого впокою і всякого добра, що стало ся народові сьому за твоїм дбаннем, ³ завсіди і всюди приймаємо (се), вельможний Феликсе, з усякою дякою. ⁴ Та, щоб довго тобі не докучати, благаю вислухати нас у коротці, твоєю ласкою. ⁵ Знайшли бо ми, що чоловік сей зараза, й зачинщик бучи між усіма Жидами по вселенній, і ватажок Назорейської ересі, ⁶ що й церкву зважив ся опоганити; ми його й узяли, й хотіли по нашому закону судити. ⁷ Пристигши ж Лизия тисячник, з великим насильством узяв його з наших рук, ⁸ звелівши винувателям його йти до тебе. Від него можеш сам, як схочеш, про все дознатись, за що ми винуємо його. ⁹ Пристали ж (на се) й Жиди, говорячи, що се так єсть. ¹⁰ Озвав ся Павел, як кивнув йому староста говорити: Знаючи від многих літ тебе суддею народові сьому, тим радніщ про себе відповідаю. ¹¹ Ти можеш розвідатись, що не більш, як дванайпять днів, відколи я прийшов поклонитись у Єрусалим. ¹² Та й ні в церкві не знайшли мене, щоб я до кого промовляв, або робив усобицю в народі, ні по школах, ні в городі; ¹³ ані довести мені не можуть, у чому тепер винують мене. ¹⁴ Визнаю ж тобі се, що в сьому путю, котрий вони звать ерессю, служу так отецькому Богу, віруючи всьому, що по закону і що в пророках написано, ¹⁵ маючи надію в Бозі, чого й самі оці сподівають ся, що має бути воскресенне мертвих праведних і неправедних. ¹⁶ На те я й подвигаюсь, щоб мати по всяк час чисту совість перед Богом і людьми. ¹⁷ По многих же літах прийшов я зробити милостиню народові моєму та приноси. ¹⁸ У сьому знайшли мене очищеного в церкві, - ані з

натовпом, ані з бучею, - деякі Жиди з Азії, ¹⁹ котрим би треба перед тебе прийти й винувати, коли б що мали проти мене. ²⁰ Або самі оці нехай скажуть, чи знайшли в мені яку неправду, як стояв я перед радою, ²¹ окрім одного голосу сього, котрим покликнув, стоячи між ними, що за воскресенне мертвих я суд приймаю сьогодні од вас. ²² Вислухавши ж се Феликс, відослав їх, докладніщ довідавшись про путь сей, говорячи: Як Лизия тисячник прийде, розберу вашу справу. ²³ І звелів сотникові стерегти Павла, й давати волю, і нікому з його знакомих не забороняти послугувати Або приходити до него. ²⁴ По кількох же днях, прибувши Феликс із жінкою своєю Друзилого, Жидівкою, покликав Павла, і слухав його про віру в Христа. ²⁵ Як же говорив він про правду і здержанне, і про суд, що має бути, злякавшись Феликс, озвав ся: Тепер годі, іди; мавши час, по кличу тебе. ²⁶ До того ж сподівав ся, що й грошей здобуде від Павла, щоб випустив його, тим же й часто прикликаючи його, бесідував з ним. ²⁷ Як же скінчилось два роки, переіменив Феликса Порцій Фест, а Феликс хочачи угодити Жидам, оставив Павла закованого.

25

¹ Прибувши ж Фест у ту країну, по трох днях пійшов у Єрусалим з Кесарії. ² І явились перед ним архиереї та значні з Жидів проти Павла, й благали його, ³ просячи ласку в него, щоб післав його в Єрусалим, змовившись, щоб його вбити на дорозі. ⁴ Фест же відказав, що Павла стережуть у Кесарії, і що він сам незабаром має пійти (туди). ⁵ Которі ж з між вас, каже, згідні в сьому, нехай ідуть зо мною, і коли що є в сьому чоловікові, нехай винують його. ⁶ І, пробувши у них більш десяти днів, прибув у Кесарию; на завтра ж сівши на судищі, звелів привести Павла.

⁷ Як же прийшов він, обступили (його) Жиди, що прийшли з Єрусалиму, приносячи на Павла многі і тяжкі вини, котрих не змогли довести. ⁸ А він відказав, що ні проти закону Жидівського, ні проти церкви, ні проти кесаря нічого не провинив. ⁹ Фест же, хотівши Жидам угодити, озвавшись, каже Павлові: Хочеш іти в Єрусалим, і там судитись передо мною в сьому? ¹⁰ Рече ж Павел: Я стою перед судищем кесаревим; там маю суд приймати. Жидів нічим не скривдив я, як і ти добре знаєш. ¹¹ Коли я не прав і зробив що достойне смерти, не відмовляюсь і вмерти; коли ж нема в мені нічого, чим мене сі винують, ніхто не може мене їм видати. Покликуюсь до кесаря. ¹² Тоді Фест, поговоривши з радію, відказав: Ти покликуєш ся до кесаря, до кесаря й пійдеш. ¹³ Як же минуло днів кілька, Агриппа цар та Верникія прибули в Кесарию витати Феста. ¹⁴ А як пробули тут многі дні, предложив Фест цареві Павлову справу, говорячи: Є (тут) один чоловік, оставлений в'язнем од Феликса; ¹⁵ про него, як прибув я в Єрусалим, обявили архнереї та старші Жидівські, доповняючись суду на него. ¹⁶ Відказав я їм, що се не Римський звичай, видавати кого на смерть перш, ніж обвинувачений мати ме винувателів перед лицем, і дасть ся йому місце оборони від вини. ¹⁷ Як же зійшлись вони сюди, я, не роблячи жадної проволоки, сівши другого дня на судищі, звелів привести чоловіка. ¹⁸ Обступивши його винувателі, ніякої вини не принесли, про які я думав, ¹⁹ були ж між ними деякі змагання про марновірство їх та про якогось Ісуса, що вмер, про котрого казав Павел, що Він живий. ²⁰ Я ж, сумніваючись про се змаганне, сказав: коли хоче, нехай іде в Єрусалим і там судить ся про се. ²¹ Як же Павел покликнув ся, щоб його задержано до розсуду Августа, звелів я держати його, доки одішлю до кесаря. ²² Агриппа

ж каже до Феста: Хотів би й я чоловіка сього послухати. Він же: Завтра, каже, чути меш його. ²³ Назавтра ж, як прийшов Агриппа та Верникія з великою пихою та ввійшли в судову палату з тисячниками та городськими передніми мужами, звелів Фест привести Павла. ²⁴ І каже Фест: Агриппо царю і всі мужі, що сидите з нами, гляньте на сього, про котрого все множество Жидів озвалось до мене в Єрусалимі, гукаючи, що не треба йому жити більш. ²⁵ Я ж, зрозумівши, що нічого достойного смерти він не зробив, а як і (сам) він покликнув ся до Августа, то й присудив я післати його. ²⁶ Про него ж нічого докладного писати панові не маю. Тим привів його перед вас, а особливо перед тебе, царю Агриппо, щоб зробивши розпит, мав що написати. ²⁷ Нерозсудливо бо мені здаєть ся післати в'язника, а яка вина на нему, не означити.

26

¹ Агриппа ж каже до Павла: Дозволяєть ся тобі за себе говорити. Тоді Павел відповів, простягши руку: ² Про все, в чому винують мене Жиди, царю Агриппо, вважаю себе за щасливого, маючи відповідати сьогодні перед тобою, ³ а й надто, що ти свідомин всіх звичаїв Жидівських і перепитів. Тим благаю тебе вислухати мене терпиливо. ⁴ Яке ж було життє моє з малку від почину між народом моім у Єрусалимі, знають усі Жиди, ⁵ знаючи мене здавна (коли схочуть свідкувати), що жив я Фарисеем по найдокональшій ересі нашої віри. ⁶ А тепер за надію обітування, зробленого отцям нашим од Бога, стою на суді, ⁷ котрого дванайцять родів наших, без перестану день і ніч служачи, надіють ся дійти. За сю надію, царю Агриппо, винуватять мене Жиди. ⁸ Що? невірним здаєть ся вам (се), що Бог воскрешає мертвих? ⁹ Мені справді й самому здавалось, що

проти імени Ісуса Назорея треба багато робити. ¹⁰ Що й робив я в Єрусалимі, і многих сьвятих замикав у темниці, прийнявши власть од архивреїв, а як убивали їх, давав мій голос. ¹¹ І по всіх школах часто караючи їх, примушував хулити; і превельми лютуючи на них, гонив їх навіть і в чужих городах. ¹² І, в сих (мислях) ідучи в Дамаск з властю і наказом од архиереїв, ¹³ ополудні, парю, в дорозі видів я з неба сьвітло над сьвво сонця, осиявше мене й тих, що йшли зо мною. ¹⁴ Як же всі ми попадали на землю, почув я голос, що глаголав до мене і промовив Єврейською мовою: Савле, Савле, чого гониш мене? тяжко тобі проти рожна прати (перти). ¹⁵ Я ж сказав: Хто еси, Господи? Він же рече: Я, Ісус, котрого ти гониш. ¹⁶ Та встань і стань на ноги твої; на се бо явивсь я тобі, щоб зробити тебе слугою і сьвідком того, що бачив еси, і що обявлю тобі, ¹⁷ вириваючи тебе від людей і від поган, до котрих тепер тебе посилаю, ¹⁸ відкрити очі їм, щоб обернулись від темряви до сьвітла і від власти сатаниної до Бога, щоб прийняли вони оставленне гріхів і наслідде між сьвятими вірою в мене. ¹⁹ Тим, дарю Агриппо, не протививсь я небесному видінню, ²⁰ а найперш у Дамаску і в Єрусалимі і по всій землі Юдейській та й поганам проповідував, щоб покаялись та обернулись до Бога, роблячи діла, достойні покаяння. ²¹ За се Жиди, вхопивши мене в церкві, хотіли вбити. ²² Дізнавши ж помочи від Бога, аж до сего дня стою, сьвідкуючи малому й великому, нічого иншого не говорячи, як що пророки глаголали, що має бути, і Мойеей: ²³ що мусить пострадати Христос, а будучи первий з воскресення мертвих, має сьвітло проповідувати народові і поганам. ²⁴ Як же він так відповів, сказав Фест голосом великим: Дурієш, Павле; великі науки до дурощів тебе приводять. ²⁵ Він же рече: Не

дурію, вельможний Фесте, а слова правди й розуму глаголю. ²⁶Знає бо про се цар, до котрого і промовляю вільно; певен бо я, що ніщо з сего перед ним не втаїлось; бо не в закутку се діялось. ²⁷Віруєш, царю Агриппо, пророкам? Знаю, що віруєш. ²⁸Агриппа ж каже до Павла: О, мало не вговорив єси мене бути Християнином. ²⁹Павел же рече: Бажав би я від Бога, щоб чи за малий чи за довгий (час) не тільки ти, та й усі, хто чує мене сьогодні, стались такими, як я, окрім оціх кайданів. ³⁰І, як промовив се, устав цар і игемон і Вереникия і ті, що сиділи з ними, ³¹і, одійшовши на бік, розмовляли між собою, говорячи, що нічого смерти достойного не робить чоловік сей. ³²Агриппа ж каже Фестові: Можна було б випустити сего чоловіка, коли б не покликав ся до кесаря.

27

¹Якже присуджено, щоб плисти нам в Італію, то передано Павла і деяких інших в'язників сотникові, на ймя Юдию, Августової роти. ²І, ввійшовши в корабель Адрамицький, маючи плисти попри місця Азійські, пустились ми з Аристархом Македонцем із Солуня, що був з нами. ³А другого дня пристали в Сидоні. Й обходив ся Юлій ласкаво з Павлом, і дозволив ходити до другів, щоб дізнати їх піклування. ⁴А відчаливши звідтіля, поплили до Кипра; бо вітри були противні. ⁵І, перепливши море, що проти Киликії та Памфилиї, прибули в Мири Ликийські. ⁶А там знайшовши сотник корабель Александрииський, що плив в Італію, посадив нас на него. ⁷Многі ж дні помалу пливучи і ледві бувши проти Книда, тим що не допускав нас вітер, приплили ми під, Крит проти Салмона, ⁸і, ледві минувши його, прибули на врочище Гарна пристань, від котрого був близько

город Ласей. ⁹ Як же доволі часу минуло й було вже непевне плавання, тим що вже піст минув, то радив Павел, ¹⁰ кажучи їм: Люде, я бачу, що з утратою і з великою шкодою, не тільки для тягару і для статку, та й для душ наших буде плавання. ¹¹ Сотник же керманичеві і властителеві корабля довіряв більш, ніж тому, що сказав Павел. ¹² Як же пристань не була вигідна на зимування, то більше їх давали раду пуститись ізвідтіля, чи не можна. Ї як, добравшись до Финикиї, перезимувати в пристані Крицькій, що лежить між вітром полуденнім і західнім. ¹³ Як же повіяв полуденній вітер, то, думаючи, що досягли свого заміру, знявшись поплили мимо Крита. ¹⁴ Та незабаром опісля настиг на них бурний вітер, званий Євроклідон. ¹⁵ Як же підхопило корабля і неможна було противитись вітрові, то віддалились ми і носило нас. ¹⁶ На острів же якийсь набігши, званий Кдавда, на силу здоліли удержати човна, ¹⁷ котрий стягнувши, усякого способу добирали, підв'язуючи корабля; а боячись упасти в сирть (мілке місце), спустили парус, і так нас носило. ¹⁸ А що вельми буря нами кидала, то назавтра повикидали тягар. ¹⁹ А третього дня своїми руками надібе корабельне викидали. ²⁰ Як же ні сонце, ні зорі не являлись многі дні, і надягала немала буря, то на останок і вся надія віднялась, щоб спасти ся нам. ²¹ Як же довго не їли ми, то ставши Павел серед них, рече: Люде, треба було, послухавши мене, не відчалювати від Криту, (то) і не здобулись би такої втрати і шкоди. ²² А тепер благаю вас, бодріть ся; не буде бо погибелі ні одній душі з вас, окрім корабля. ²³ Явив ся бо мені сієї ночі ангел Бога, до котрого я належу й котрому служу, ²⁴ глаголючи: Не бійсь, Павле: ти мусиш стояти перед кесарем, і ось дарував тобі Бог

усіх тих, що плинуть з тобою. ²⁵ Тим бодріть ся, люде (добрі); вірую бо Богу, що так буде, як сказано мені. ²⁶ Мусимо бо до острова якогось пристати. ²⁷ Як же настала чотирнайцята ніч, що носило нас по Адриятицькому морю, коло півночи постерегли корабельники, що близько від них якась земля; ²⁸ і, змірявши глибиню, знайшли двацять сяжнів; трохи ж відпливши і знов змірявши, знайшли сяжнів пятнайцять. ²⁹ І, опасуючись, щоб не набігти на гостре місце, кинули з демена (жерми) чотири якори і дожидали дня. ³⁰ Як же корабельники шукали втікти з корабля, спускаючи човна на море, роблячи вид, ніби хочуть кинути якоря з носу, ³¹ сказав Павел сотникові й воїнам: Коли сї не зістануть ся на кораблі, то ви не можете спасти ся. ³² Тоді воїни пообтинали верівки в човна, та й дали йому впасти. ³³ Як же почало дніти, благав Павел усіх прийняти їжи, говорячи: Сьогодні чотирнайцятий день ви, ждучи, постите, нічого не ївши. ³⁴ Тим же благаю вас, прийміть їжи; воно бо для вашого спасення; ні в кого бо з вас і волос не впаде з голови. ³⁵ Сказавши ж се і взявши хліб, оддав Богу хвалу перед усіма, і переломивши почав їсти. ³⁶ Тоді повеселішали всі, і вони прийняли їжу. ³⁷ Було ж нас у кораблі всіх двісті сімдесять і шість душ. ³⁸ А наситившись їжею, облегчили корабель, викидаючи пшеницю в море. ³⁹ Як же настав день, не пізнали землі, загледіли ж затоку якусь, що мала беріг, до котрого нарадись, коли можна, причалити кораблем. ⁴⁰ І, витягши якорі, пустились морем, порозв'язувавши завязї деменові і піднявши парусок по вітру, прямували до берега. ⁴¹ Попавши ж на місце двоєморське, загрузили корабля; і перед, застрявши, був нерухомий, а зад розбивало силою филь. ⁴² Між воїнами ж стала рада, щоб в'язників

повбивати, щоб которий впливши, не втік. ⁴³ Сотник же, хотівши спасти Павла, заборонив їм що загадали, і звелів, щоб ті, хто вміє плавати, перші скочили, і вийшли на землю, ⁴⁴ а остальні, - хто на дошках, а хто на чому з корабля. І сталось так, що всі спаслись на землю.

28

¹ Спасши ся ж довідались, що острів зветь ся Мелит.
² Чужоземці ж показали нам не мале милосерде: розложнвши бо багатте, прийняли всіх нас задля дощу, що йшов, і задля холоду. ³ Як же набрав Павел оберемок хворосту і положив на огнище, вибігши від жару гадина, почепилась на руці в него. ⁴ Побачивши чужоземці, що звірюка висіла з руки його, говорили між собою: Певно сей чоловік убийця, що спас ся з моря, та суд (богів) не дав йому жити. ⁵ Він же, струснувши гадюку в огонь, не дізнав ніякого лиха. ⁶ Вони ж дожидали, що він мав опухнути або зараз упаде мертвий; як же довго дожидались і бачили, що ніякого лиха йому не сталось, перемінивши думки, казали, що се Бог. ⁷ Навкруги ж сього місця були землі першого на острові, на ймя Публия. Він, прийнявши нас, три дні поприятельски гостив. ⁸ І сталось, що батько Публіїв лежав, боліючи на пропасницю та на живіт. Приступивши до него Павел, помоливсь і, положивши руки на него, сцілив його. ⁹ Як се стало ся, то й інші на острові, що мали недуги, приходили та й сцілялись. ¹⁰ Вони і великою честю пошанували нас, а як ми відпливали, надавали, чого нам треба (було). ¹¹ По трох же місяцях одвезлись ми кораблем Александрийським, надписаним Диоскур, що зимував на острові, ¹² і припливши в Сиракузу, пробули (там) три дні. ¹³ А звідтіля відпливши, прибули в Регию, і за

один день, як настав полуденний вітер, прийшли другого дня в ПUTEОЛИ, ¹⁴ де знайшовши братів, убагані були від них перебути у них сім день; і так прийшли в Рим. ¹⁵ Звідтіля, почувши брати про нас, повиходили назустріч нам аж до Апиєвого торгу та Трох Гостинниць. Побачивши їх Павел і подякувавши Богу, набрався смілости. ¹⁶ Як же прийшли ми в Рим, сотник передав вязнику воїводі; Павлу ж дозволено жити окреме з воїном, що стеріг його. ¹⁷ Сталося ж по трох днях, скликав Павел первих із Жидів, і, як посходились вони, рече до них: Мужі брати, нічого не зробивши противного народові або звичаям отцівським, передай я, яко вязник, у рука Римлянам. ¹⁸ Розпитавши вони мене, хотіли випустити, бо ніякої вини смерти не було в мені. ¹⁹ Як же противились Жиди, був я змушений покликатись до кесаря, не яко би мав чим обвинувати нарід мій. ²⁰ Тим же скликав я вас, щоб побачити вас та поговорити, бо за надію Ізраїлеву залізом сим оковано мене. ²¹ Вони ж промовили до него: Ми ані письма про тебе не одержували з Юдеї, ані прийшовши хто з братів, звістив або сказав про тебе що лихе. ²² Та бажаємо від тебе чути, що ти думаєш; бо про сю ересь відоме нам, що всюди противлять ся їй. ²³ Призначивши ж йому день, поприходили до него в оселю многі, і викладавав він їм, свідкуючи про царство Боже, і впевняючи їх про Ісуса й з закону Мойсеевого й з пророків, од ранку до вечера. ²⁴ І деякі увірували в слова його, а інші не увірували. ²⁵ І, будучи в незгоді між собою, розійшлись, як промовив Павел одно слово: що добре промовив святий Дух через Ісаїю пророка до батьків ваших, ²⁶ глаголючи: Йди до людей сих та скажи: Слухом будете слухати, та й не зрозумієте, і дивлячись будете дивитись, та й

не побачите: ²⁷ бо серце сього народу затверділо, й ушима тяжко чують, і очі свої позаплющували, щоб не виділи очима, і ушима не чули, і серцем не розуміли, і не навернулись, щоб я сцілив їх. ²⁸ Відоме ж нехай вам буде, що послане поганам спасенне Боже вони чути муть. ²⁹ І, як промовив сі слова, пійшли Жиди, маючи велике змаганне між собою. ³⁰ Пробував же Павел цілих два роки в найнятій хаті своїй, і приймав усіх, хто приходив до него, ³¹ проповідуючи царство Боже і навчаючи про Господа Ісуса Христа з усією сьміливістю, без заборони.

Новий Завіт. Переклад П. Куліша
The New Testament in Ukrainian, translated by P. Kulish in 1871
Public Domain

Language: Українська (Ukrainian)

Translation by: Panteleimon Kulish

2021-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun 2022

1d4fcb6c-e42a-5d5b-a622-85571c976358